

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede  
Direkcija za vode  
11070 Beograd,  
Bulevar Umetnosti 2a

## PROJEKAT HITNE SANACIJE OD POPLAVA (FERP)

# PLAN UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE

za potrebe

Uređenja deonice I i II toka

Potoka Mesić u Vršcu, Srbija

Deonica I: km 0+000 do km 1+042 i

Deonica II: km 1+042 to km 2+597



RADNA VERZIJA 02  
BEOGRAD, januar 2018. godine

## Sadržaj:

<b>1. PROJEKAT HITNE SANACIJE OD POPLAVA - OPIS .....</b>	<b>4</b>
1.1. Pozadina projekta .....	4
1.2. Opis projekta.....	4
1.2.1. Works description.....	6
1.2.2. Land acquisition .....	9
<b>2. ZAKONSKI I INSTITUCIONALNI OKVIR .....</b>	<b>9</b>
2.1. Relevantne Institucije .....	9
2.2. Procedure procene uticaja na životnu sredinu Republike Srbije .....	9
2.3. Relevantne politike, rešenja, odluke, strategije i smernice.....	9
2.4. Primenljive bezbednosne politike Svetske Banke za zaštitu životne sredine .....	10
<b>3. OCENA POSTOJEĆEG STANJA.....</b>	<b>10</b>
3.1. Zona radova i položaj u odnosu na zaštićena prirodna dobra.....	14
3.2. Zaštićena kulturna dobra .....	16
<b>4. POTENCIJALNI UTICAJI NA ŽIVOTNU SREDINU .....</b>	<b>17</b>
4.1. Potencijalni uticaji projekta .....	17
4.2. Ostali pozitivni uticaji FERP Projekta.....	18
4.3. Potencijalni negativni uticaji na životnu sredinu i preporučene mere zaštite .....	18
4.4. Potencijalno zagađenje voda i močvara .....	19
4.5. Ostali projektni uticaji .....	20
<b>5. MERE UBLAŽAVANJA UTICAJA I AKTIVNOSTI MONITORINGA .....</b>	<b>20</b>
5.1. Mere ublažavanja uticaja na životnu sredinu .....	21
5.1.1. Opšte .....	21
5.1.2. Uticaji na životnu sredinu i odgovarajuće mere ublažavanja uticaja.....	21
5.2. Plan ublažavanja uticaja - podprojekat VRŠAC .....	25
<b>6. MONITORING .....</b>	<b>34</b>
6.1. Monitoring Plan - podprojekat VRŠAC .....	35
<b>7. ODGOVORNOSTI U POGLEDU UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE</b>	<b>41</b>
7.1. Ekološki odgovorne odredbe ugovora za izvođenje građevinskih radova .....	41
<b>8. IMPLEMENTACIJA PROJEKTA .....</b>	<b>42</b>
<b>9. MONITORING I IZVEŠTAVANJE .....</b>	<b>42</b>
9.1. Monitoring projekta hitne sanacije od poplava (FERP) .....	42
9.2. Planovi monitoring životne sredine.....	42
9.3. Izveštavanje .....	42
9.3.1. Izvođač radova Jedinici za implementaciju projekta (JIP).....	42
9.3.2. Konsultant zadužen za poslove nadzora – Jedinici za implementaciju projekta (JIP).....	43
9.3.3. JIP prema Ministarstvu, WB, Godišnji izveštaji.....	43
<b>10. JAVNA RASPARAVA I JAVNI UVID U PLAN UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE (PUŽŽS) .....</b>	<b>43</b>
<b>11. REFERENCE .....</b>	<b>44</b>

### **ANEKSI:**

**Aneks 1:** Relevantna nacionalna zakonska regulativa od januara 2017. godine

**Aneks 2:** Uslovi nadležnih institucija

**Aneks 3:** Izveštaj o javnom uvidu i javnoj raspravi

**Aneks 4:** Finalna ekološka saglasnost

### **Skraćenice i akronimi**

DAP	Direkcija za agrarna plaćanja
DoEIA	Odeljenje za procenu uticaja na životnu sredinu pri nadležnoj instituciji
DV	Direkcija za vode
PUŽS (EIA)	Procena uticaja na životnu sredinu
PUŽŠS (EMP)	Plan upravljanja zaštitom životne sredine
EPS	Javno Preduzeće Elektroprivreda Srbije
OUŽDS (ESMF)	Okvirni dokument za upravljanje životnom sredinom i društvom
ESSS	Specijalisti za pitanja životne sredine i socijalnih uticaja
FERP	Projekat hitne sanacije od poplava
IFI	Međunarodne finansijske institucije
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
MZŽS	Ministarstvo zaštite životne sredine
NVO	Ne vladina organizacija
OP	Operativna politika
PZZP	Pokrajinski Zavod za zaštitu prirode
PZZSK	Pokrajinski Zavod za zaštitu spomenika kulture
PIT	Tim za implementaciju projekta
JIP (PIU)	Jedinica za implementaciju projekta
PSC	Konsultant projekta zadužen za poslove nadzora
JVP (PWMC)	Javno vodoprivredno preduzeće
ZOPPU	Zahtev za odlučivanje o potrebi procene uticaja
SSIP	Plan implementacije za specifično gradilište
WB	Svetska Banka
WMP	Plan upravljanja otpadom

## UVOD

Tokom maja 2014. godine, Republika Srbija je pogođena masivnim poplavama izazvanim jakim padavinama koje su dovele do formiranja bujičnih tokova, izlivanja reka preko brana i probijanja nasipa na više mesta, što je sve prouzrokovalo plavljenje većeg dela teritorije Srbije. Poplava je pogodila oko pedeset naselja i hiljade hektara obradivog zemljišta.

Ovaj dokument predstavlja Plan upravljanja zaštitom životne sredine (PUŽŽS), koji je sačinjen kako bi se obezbedilo da Projekat hitne sanacije od poplava bude realizovan u skladu sa operativnim politikama Svetske Banke, kao i lokalnim zakonodavstvom vezanim za zaštitu životne sredine. Osnovni cilj ovog PUŽŽS je da posluži kao značajno sredstvo za definisanje potencijalnih ključnih pitanja iz oblasti zaštite životne sredine, socijalnih uticaja koji mogu rezultirati iz projekta, kao i predlaganje mera ublažavanja koje će biti primenjene na najznačajnije uticaje. PUŽŽS takođe navodi odgovornosti različitih učesnika u implementaciji projekta. Iako se ne previđaju značajni problemi u smislu uticaja na životnu sredinu (imajući u vidu da je projekat kategorizovan kao ekološka kategorija B u skladu sa Operativnom politikom Svetske Banke za Procenu uticaja na životnu sredinu br. OP/BP 4.01), ovaj PUŽŽS identifikuje određene brojeve mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu koje imaju za cilj zaštitu životne sredine i očuvanje postojećeg stanja u životnoj sredini u toku izvođenja građevinskih radova.

## 1. PROJEKAT HITNE SANACIJE OD POPLAVA - OPIS

### 1.1. Pozadina projekta

Padavine bez presedana koje su počele početkom, odnosno sredinom maja 2014. godine, izazvale su masivne poplave što je dovelo do proglašavanja vanrednog stanja u Srbiji, 15.05.2014. godine. Jake padavine su prouzrokovale brz i značajan porast vodostaja osam najvećih reka u zapadnoj, jugozapadnoj, centralnoj i istočnoj Srbiji. Bujične poplave su uništile kuće, mostove, delove saobraćajnica, dok su povećani vodostaji reka izazvali plavljenje kako u gradskim, tako i u ruralnim područjima. Ova katastrofa je odnela 51 život, dok je približno 32,000 ljudi evakuisano iz svojih domova, a oko 110,000 domaćinstava je ostalo bez električne energije. Poplave su pogodile oko 1.6 miliona ljudi, ili jednu petinu ukupne populacije koja naseljava 49 opština. S obzirom da su se nepovoljni vremenski uslovi nastavili, to je imalo negativan uticaj kako na žetvu, tako i na energetska infrastrukturu.

Projekat hitne sanacije od poplava je usmeren na prioritetne sektore, navedene u Proceni potreba sanacije, koji uključuju energetiku, poljoprivredu i zaštitu od poplava. Ovaj projekat će pomoći da se premosti nedostatak sredstava u cilju obezbeđivanja kontinuiranog snabdevanja električnom energijom, sprečiti očekivano smanjenje direktne podrške farmerima u pogođenim područjima u situaciji kada je budžet izuzetno opterećen, kao i uticati na jačanje sistema reagovanja u vanrednim situacijama, putem investicija u kritične infrastrukturne objekte za kontrolu i odbranu od poplava.

### 1.2. Opis projekta

Projekat zaštite od poplava koji je predmet ovog EMP dokumenta podrazumeva uređenje toka na deonici I i II potoka Mesić u Vršcu, u dužini od 2,6km:

- Deonica I: km 0+000 do km 1+042, dužina: 1km, i
- Deonica II: km 1+042 do km 2+597, dužina 1,6km

Potok Mesić izvire na Vršačkim planinama ispod Guduričkog vrha. Potok od izvora teče prema jugu do naselja Mesić odakle teče prema jugozapadu i zapadu do lokacije brane Mesić (km 7+600). Od brane teče u pravcu severozapad i sever, prolazi kroz grad Vršac. Vršac je grad od oko 36.000 stanovnika, važan regionalni centar u blizini srpsko-rumunske granice. U gradu se nalazi veštačko jezero, koje se koristi za kupanje i rekreaciju. Vršac je poznat i po plantažama vinograda. Potok Mesić se uliva u Vršački kanal na stacionaži Vršačkog kanala km 9+830 (stacionaža projekta 0+000). U blizini ušća u Vršački kanal nalazi se veliki ribnjak s pripadajućom okolnom površinom od 906 hektara, u kojem žive mnoge vrste ptica, kao i druge divlje životinje. Ukupna dužina potoka Mesić je 19.34 km (Slika 1).

Pored nespornih hidrauličnih i hidrotehničkih prednosti, regulacija toka potoka Mesić poboljšaće kvalitet života lokalne zajednice. Projekat će omogućiti stvaranje ugodnog ambijenta na mestu trenutno zagađenog i prljavog potoka Mesić i poboljšanje ukupne higijene na području projekta.

Poplave su zabeležene 1941, 1942, 1954, 1956 i 1975 godine. Brana Mesić je izgrađena 1982. godine da bi se transformisao poplavni talas i smanjio vršni proticaj. Korito potoka Mesić je zapušteno a proticajni profil je zamuljen i zarastao.

Svrha ovog projekta je da se uredi tok vode, omogući prolazak vode ispod kritičnih mostova i obezbedi da se velike vode ne izlivaju na kritičnim deonicama toka od brane do ušća.



Slika 1: Tok potoka Mesić od Vršačkog brega do ušća u Vršački kanal



Slika 2: Neuređeno korito potoka Mesić na I i II deonici toka



Slika 3: Zona projekta u gradu Vršcu (deonice I i II)

### 1.2.1. Opis radova na projektu

Radovi koji su predmet ovog projekta su: geodetski radovi, pripremni radovi, zemljani radovi, radovi na betonskoj oblozi korita i radovi na oblaganju ušća u Vršački kanal. Radovi u zonama mostova uključuju dodatne betonske i čelične radove.

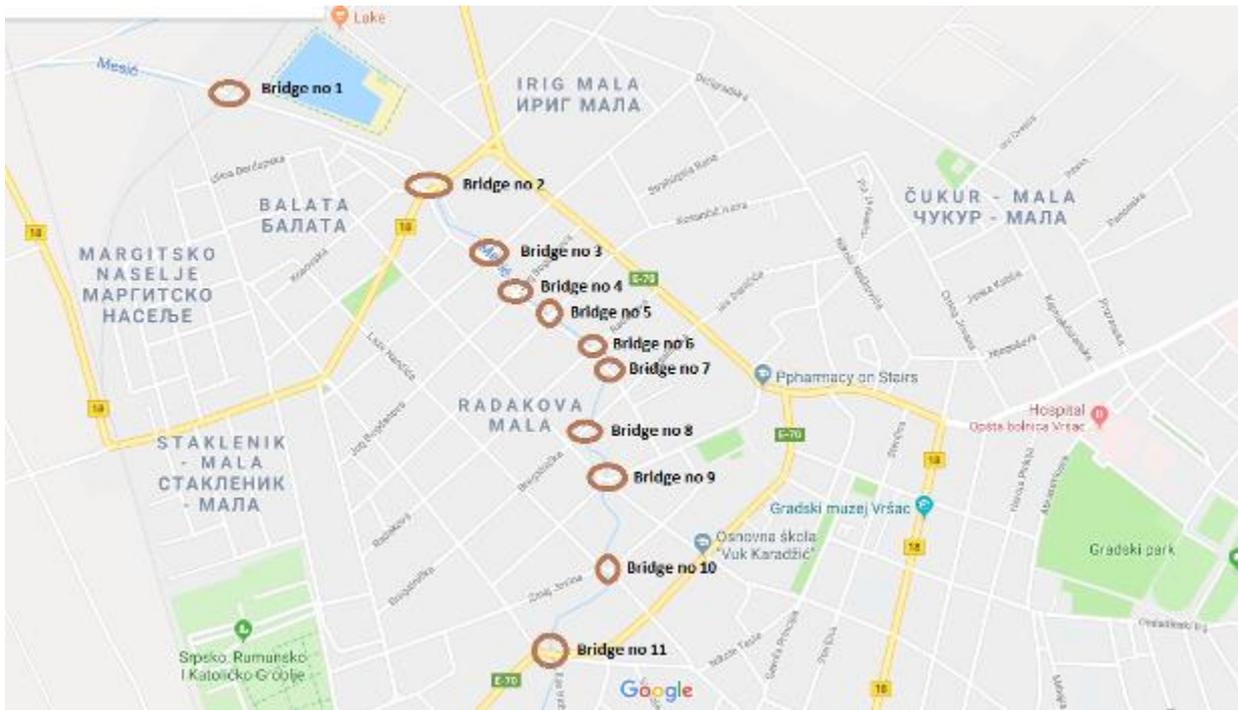
Korito potoka Mesić će biti izvedeno sa betonskom oblogom sa ciljem da se omogući veći proticaj i spreči akumuliranje vode (hidraulički uspor) ispod mostova.

Na deonici I od ušća potoka Mesić u Vršački kanal do km 1+375 (Jug Bogdanova) usvojen je pad dna od 1.5 ‰. Na ovoj deonici usvojen je trapezni profil korita sa širinom dna od 3m i padom kosine od 1:1.5.

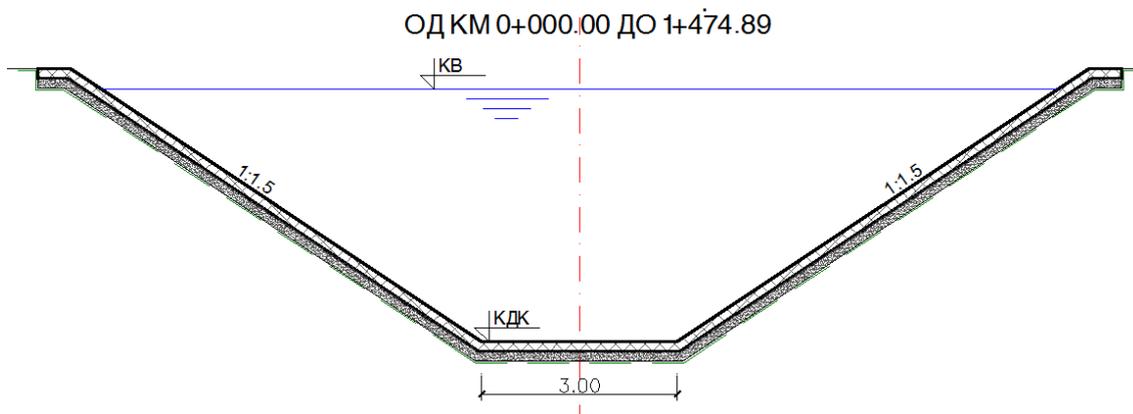
Na deonici II od km 1+375 do uzvodnog kraja deonice (km 2+597) usvojen je pad dna od 2.7 ‰. Na ovoj deonici usvojen je trapezni profil korita sa širinom dna od 5m i padom kosine od 2:1.

### Zone mostova na potoku Mesić

Od ušća u Vršački kanal (km 0+000) do kraja radova (km 2+597) postoji 11 mostova i koji će biti zaštićeni i rehabilitovani, a posebna pažnja će biti usmerena na most br. 11 (ulica 2. Oktobra, km 2+490) koji je deklarisan kao zaštićeno kulturno dobro (Slika 4). Detaljne informacije o mostovima date su u poglavlju 3 ( ocena postojećeg stanja) a informacije o kulturnim dobrima su prikazane u poglavlju 3.2 ( Zaštićena kulturna dobra ).



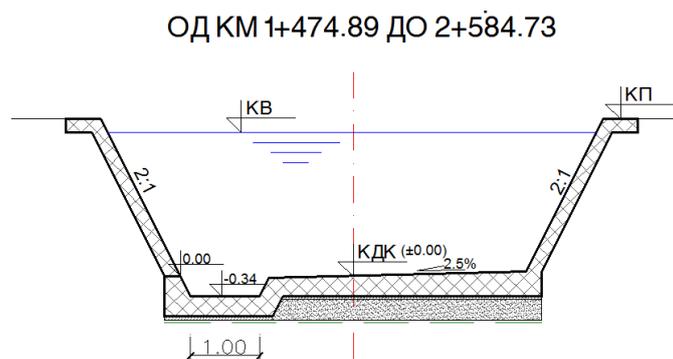
Slika 4. Mostovi duž projektne deonice



Slika 5: Karakteristični poprečni presek korita potoka Mesić od km 0+000 do km 1+475

Na ovoj deonici isprojektovano je šest stepeništa kojima se može sići sa obale u korito kanala, na stacionažama: km 0+208, km 0+522, km 1+024, km 1+254, km 1+353 i km 1+450.

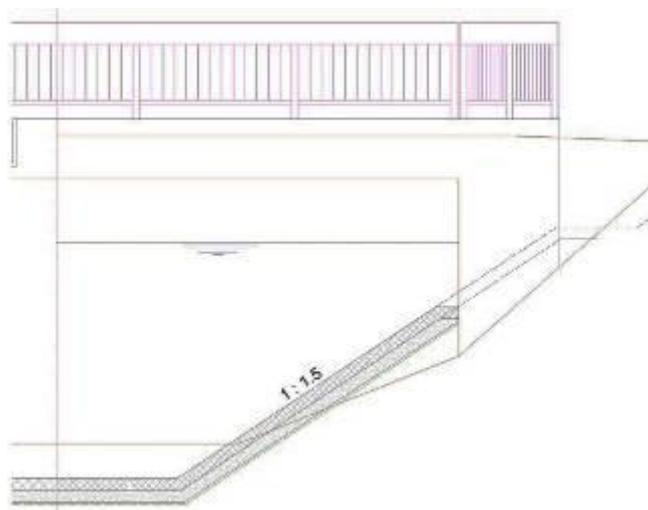
Sledeća deonica koja počinje na km 1+475 (most u ulici Kraljevića Marka) do km 2+597 (kraj predmetne deonice) će biti regulisana sa podužnim padom od 2.7‰. Na ovoj deonici je trapezoidni betonski profil kanala širine dna 5m sa padom kosina 2:1 (Slika 6).



Slika 6: Karakteristični poprečni presek korita od km 1+475 do km 2+597

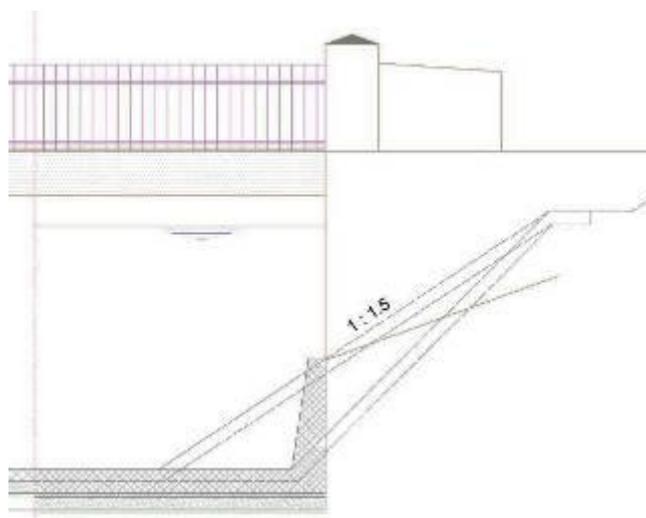
### Zone mostova na kanalu Mesić

Kroz mostove u ulici Bore Kostića (broj 2), Hajduk Veljkovoj (broj 3), Sinđelićevoj (broj 9), Zmaj Jovinoj (broj 10) i Nikole Pašića (broj 11) su provedeni deonični betonski kanalski profili uz izvođenje bočne kosine korita kanala do vertikalnog zida mosta (Slika 7).



Slika 7: Betonska obloga korita na lokacijama mostova 2, 3, 9, 10 i 11

Na osnovu postojećeg stanja mostova 1,4,5,6,7,8 i njihovih temelja, sa ciljem da se poboljša stabilnost mosta i tla ispod njega, u zonama ovih mostova razmotreno je detaljnije rešenje za oblaganje korita. Zato su projektovane armirano betonske potkovičaste konstrukcije horizontalnog dna i skoro vertikalnog zida naslonjenog na konstrukciju sledećih mostova - železnički (broj 1) i u ulicama Jug Bogdanovoj (broj 4), Kraljevića Marka (broj 5), Radakovoj (broj 6), Patrijarha Rajačića (broj 7) i Bregalničkoj (broj 8) (Slika 8).



Slika 8: Betonska obloga korita ispod mostova 1,4,5,6,7 i 8 (potkovičasta konstrukcija)

### Ušće u Vršački kanal

Na ušću u Vršački kanal se postavljaju zaštitni elementi reno madraci i gabioni koji obezbeđuju oblik i stabilnost korita.

### 1.2.2. Eksproprijacija zemljišta

Radovi na uređenju toka koji su predmet ovog projekta će se izvršiti na postojećem koritu – sekcijama I i II potoka Mesić, bez promene trase. **Zbog toga projekat ne zahteva nikakvo raseljavanje niti eksproprijaciju zemljišta na način definisan u OP 4.12, niti dugotrajnu uzurpaciju prirodnog okruženja, rezidencijalnih zona i postojećih aktivnosti u okruženju projekta.**

Projektne deonice potoka Mesić se nalaze u k.o. Vršac na dve parcele:

- Parcela 27556 je državna, pravo korišćenja ima JP „Vode Vojvodine“, Novi Sad (od ušća u Vršački kanal do mosta za industrijsku prugu km 0+484.51)
- Parcela 9693 je javna svojina, pravo svojine ima Opština Vršac (od mosta za industrijsku prugu do brane)

## 2. ZAKONSKI I INSTITUCIONALNI OKVIR

### 2.1. Relevantne Institucije

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (MPŠV), će biti ključna institucija zadužena za upravljanje aspektima zaštite životne sredine za Projekat hitne sanacije od poplava (FERP), kao i povezane projekte.

U ostalim aspektima zaštite životne sredine vezane za pod-projekte u okviru Projekta hitne sanacije od poplava (FERP), učestvovaće nekoliko relevantnih institucija iz ove oblasti kao što su: Zavod za zaštitu prirode Srbije, Republički zavod za zaštitu spomenika kulture, kao i javna vodoprivredna preduzeća (JVP) “Srbijavode”, “Beogradvode” i “Vode Vojvodine”.

Uprava za agrarna plaćanja Republike Srbije (UAP) sprovodi Program podsticaja za poljoprivrednike. Kako bi se kvalifikovali za podsticaje, poljoprivrednici koji konkurišu za ovaj program moraju imati poljoprivredna gazdinstva registrovana u Registru poljoprivrednih gazdinstava Srbije.

### 2.2. Procedure procene uticaja na životnu sredinu Republike Srbije

Pitanje procene uticaja na životnu sredinu u zakonodavstvu Republike Srbije reguliše Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu, koji je u potpunosti u skladu sa Direktivom Evropske Unije o proceni uticaja na životnu sredinu (85/337/EEC, 97/11/EC, 2003/35/EC i COM 2009/378). Prema pomenutom zakonu, procena uticaja na životnu sredinu nije neophodna za projekte sanacije i zaštite od poplava, izuzev u slučajevima kada su takvi projekti locirani unutar, ili u blizini zaštićenih područja, bilo da se radi o prirodi ili kulturno-istorijskoj baštini. U takvim slučajevima, nosilac projekta je dužan da Ministarstvu zaštite životne sredine (MZŽS), podnese “Zahtev za odlučivanje o potrebi procene uticaja projekta na životnu sredinu”. U zavisnosti od procene ministarstva o značaju i potencijalnim uticajima projekata na životnu sredinu donosi se odluka da li (ili ne) postoji potreba za primenom delimične, ili potpune procedure procene uticaja na životnu sredinu za relevantni pod-projekat.

Zahtev za mišljenje po pitanju neophodnosti sprovođenja procedure procene uticaja na životnu sredinu za svaki pod-projekat za koji se utvrdi da je lociran blizini, ili u okviru zaštićenih područja (prirode, ili kulturno-istorijske baštine) mora da bude podnet na razmatranje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu.

### 2.3. Relevantne politike, rešenja, odluke, strategije i smernice

Pitanje zaštite životne sredine u Republici Srbiji regulišu nekoliko republičkih i regionalnih zakona i uredbi. Važeći propisi iz oblasti životne sredine u Republici Srbiji su dati u Aneksu 1.

Najznačajniji propisi iz ove oblasti su:

- Ustav Republike Srbije (“Sl. Glasnik RS” br. 98/06).

- Nacionalna strategija održivog razvoja (“Sl. Glasnik RS” br. 72/09, 81/09)
- Zakon o zaštiti životne sredine (“Sl. Glasnik RS” br.135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16,)
- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu (“Sl. Glasnik RS” br. 135/04, 36/09)
- Zakon o upravljanju otpadom (“Sl. Glasnik RS” br. 36/09, 88/10, 14/16)
- Zakon o vodama (“Sl. Glasnik RS” br. 30/10, 93/12)
- Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu (“Sl. Glasnik RS” br. 101/05, 91/15)
- Zakon o planiranju i izgradnji (“Sl. Glasnik RS” br. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14)
- Zakon o zaštiti prirode (“Sl. Glasnik RS” br. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (“Sl. Glasnik RS” br. 62/06, 65/08, 41/09, 112/2015)

Propisi doneti na osnovu Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu uključuju sledeće:

- Uredba o utvrđivanju Liste projekata za koje je obavezna procena uticaja na životnu sredinu i Liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu (“Sl. Glasnik RS” br.114/08)
- Pravilnik o sadržini zahteva o potrebi procene uticaja i sadržini zahteva za određivanje obima i sadržaja studije o proceni uticaja na životnu sredinu (“Sl. Glasnik RS” Br. 69/05).

#### 2.4. Primenljive bezbednosne politike Svetske Banke za zaštitu životne sredine

Bezbednosne politike relevantne za Projekat:

Bezbednosne politike relevantne za Projekat	Da	Ne
Procena uticaja na životnu sredinu OP/BP 4.01	X	
Prirodna staništa OP/BP 4.04		X
Šume OP/BP 4.36		X
Upravljanje štetočinama (i pesticidima) OP 4.09		X
Kulturna baština OP/BP 4.11		X
Lokalno stanovništvo OP/BP 4.10		X
Prinudno raseljavanje OP/BP 4.12		X
Bezbednost brana OP/BP 4.37		X
Projekti na međunarodnim vodnim putevima OP/BP 7.50		X
Projekti u spornim oblastima OP/BP 7.60		X

### 3. OCENA POSTOJEĆEG STANJA

Korito potoka Mesić je zamuljeno i obraslo vegetacijom, tako da je proticajni profil nepravilnog, promenljivog oblika i smanjenog protočnog profila (Slika 9). Od ušća u Vršački kanal do mosta u ulici Bore Kostića potok ima izraženo korito približno trapeznom sa padom kosina 1:1.5 i širinom dna od 3m. Na potezu od km 0+700 do km 1+000 pored romskog naselja, na levoobalni nasip je nabacan otpadni materijal (Slika 10).

Kota dna potoka Mesić na ušću u Vršački kanal 81.31 mnm a kota dna na uzvodnom kraju deonice je 87.75 mnm. Visinska razlika je 6.44 m što daje prosečni pad dna od 2.49 promila. Postavljena je osovina kanala tako da kroz mostove prolazi osovinski, na deonicama između mostova da prati kružni luk ili pravu liniju.

Od km 1+000 do km 1+270 korito potoka se širi i pored glavnog toka formira se inundacija tako da korito ima ukupnu širinu do 25m (Slika 13).

Od km 1+270 do km 1+475 nisu izražene inundacije i može se formirati trapezno korito. Od km 1+475 do kraja deonice, korito se sužava, a na levoj i desnoj obali potoka Mesić se pojavljuje vertikalni zid. Širina korita je 8-12m najčešće do 10m. U takvom koritu se ne može formirati trapezno korito sa adekvatnim nagibom kosina (Slika 14).

Na deonici se nalazi 11 mostova (na deonicama I i II). Mostovi od km 1+374.64 (Jug Bogdanova) do km 1+840.82 (Bregalnička) imaju manji proticajni profil i formiraju hidraulički uspor.

Most 1 (industrijski kolosek - stacionaža km 0+484.51) je prelaz železničke pruge preko kanala formiran od čeličnog nosača koji nosi pragove i šine. Protočni otvor je četvrtast, ima širinu 6.4m i nadvišenje iznad dna oko 3.8m. Unutar konstrukcije mosta i neposredno uz most preko kanala prelaze 3 gasne instalacije u čeličnim cevima (Slika 11).

Most 2 (ulica Bore Kostića - stacionaža km 1+043.68) ima četvrtast protočni otvor širine 8.5m i nadvišenje iznad dna oko 4.6m. Sa strane mosta na visini kolovozne konstrukcije preko potoka prelazi gasovodna instalacija u čeličnoj cevi (Slika 12).



Slika 9: Korito potoka Mesić, zamuljeno i obrastao vegetacijom



Slika 11: Železnički most br. 1, km 0+485



Slika 10: Korito potoka Mesić blizu romskog naselja, km 0+700 to km 1+000



Slika 12: Most br. 02 u ulici Bore Kostića, km 1+044



Slika 13: Potok Mesić – inundacija, km1+000 to km 1+270



Slika 14: potok Mesić, suženo korito, km 1+475 to km 2+600

Most 3 (ulica Hajduk Veljkova - stacionaža km 1+267.98) ima četvrtast protočni otvor širine 10m i nadvišenje iznad dna oko 4m. Sa strane mosta na visini kolovozne konstrukcije preko potoka prelaze dva vodovodna cevovoda u čeličnim cevovodima. (Slika 15).

Most 4 (ulica Jug Bogdanova - stacionaža km 1+374.64) ima četvrtast protočni otvor širine 7m i nadvišenje iznad dna oko 3.4m. Sa strane mosta u visini kolovozne konstrukcije preko potoka prelaze tri čelične cevi za instalacije kroz koje idu gasovod i telefonske instalacije. (Slika 16).



Slika 15: Most br. 3, Hajduk Veljkova ulica, km 1+268



Slika 16: Most br 4, Jug Bogdanova ulica, km 1+375

Most 5 (ulica Kraljevića Marka - stacionaža km 1+474.89) ima lučni otvor najveće širine 7m i nadvišenje iznad dna oko 4m. Sa strana mosta su tri čelične cevi za instalacije kroz koje prolaze vodovod, gasovod i telefonija (Slika 17).

Most 6 (ulica Radakova - stacionaža km 1+602.89) ima lučni otvor najveće širine 6.6m i nadvišenje iznad dna oko 3m. Na stranama mosta se nalaze četiri čelične cevi kroz koje preko potoka prelaze vodovod, gasovod i telefonija. (Slika 18).



Slika 17: Most br. 5, ulica Kraljevića Marka,  
km 1+475



Slika 18: Most br. 6, Radakova ulica,  
km 1+603

Most 7 (ulica Patrijarha Rajačića - stacionaža km 1+677.75) ima lučni otvor najveće širine 7.1m i nadvišenje iznad dna oko 3.3m. Preko mosta nema cevi za instalacije ( Slika 19).

Most 8 (ulica Bregalnička - stacionaža km 1+840.82) ima lučni otvor najveće širine 7.1m i nadvišenje iznad dna oko 3.2m. Sa strane mosta je postavljeno pet čeličnih cevi za prelaz instalacija preko potoka Mesić kroz koje preko potoka prelaze gasovod i telefonija (Slika 20).



Slika 19: Most br. 7, ulica Patrijarha Rajačića,  
km 1+678



Slika 20: Most br. 8, Bregalnička ulica,  
km 1+841

Most 9 (ulica Sinđelićeva - stacionaža km 1+976.88) ima četvrtast protočni otvor širine 7m i nadvišenje iznad dna oko 4.3m. Sa strane mosta jedna čelična cev prenosi instalacije. Preko mosta prelaze vodovod i gasovod (Slika 21).

Most 10 (ulica Zmaj Jovina - stacionaža km 2+213.12) ima četvrtast protočni otvor širine 8.5m i nadvišenje iznad dna oko 3.9m. Sa strane mosta je postavljena jedna čelična cev za instalacije, a preko mosta prelaze gasovod i telefonija.

Most 11 (ulica Nikole Pašića / 2. Oktobra, stacionaža km 2+488.89) ima četvrtast protočni otvor širine 8.4m i nadvišenje iznad dna oko 4.3m. Most br. 11 se smatra kulturnom baštinom i podleže dodatnim uslovima koje je zatražio PIPCM, a detaljno objašnjenje je dato u poglavlju 3.2 (Zaštićena kulturna baština). Sa strane mosta je postavljen kutijast čelični profil kroz koji prolaze instalacije vodovod, gasovod i telefonija (Slika 22).



Slika 21: Most br. 09, Sindelićeva ulica,  
km 1+977



Slika 22: Most br. 11, ulica 2. Oktobra,  
km 2+489

Na stacionaži 1+522.56 postavljen je pešački most koji značajno sužava korito potoka i mora biti uklonjen.

Na stacionaži km 1+830 se nalazi prelaz kanalizacije preko potoka.

### 3.1. Zona radova i položaj u odnosu na zaštićena prirodna dobra

Potok Mesić prolazi kroz grad Vršac (Slika 23), važan regionalni centar. Potok ulazi u Vršac na južnom kraju i izlazi na severoistočnom delu grada. Iako je to jedini vodotok u gradu, iznad njega se nalaze mnogi mostovi (Slika 24). Potok prolazi kroz urbani deo grada, uglavnom u zonama s privatnim stambenim objektima i blizu glavnih saobraćajnih pravaca. Na njegovoj trasi u Vršcu postoji 11 mostova, od kojih jedan od njih ima veliku kulturnu važnost i detaljno je objašnjen u poglavlju 3.2 (Zaštićeno kulturno nasleđe).



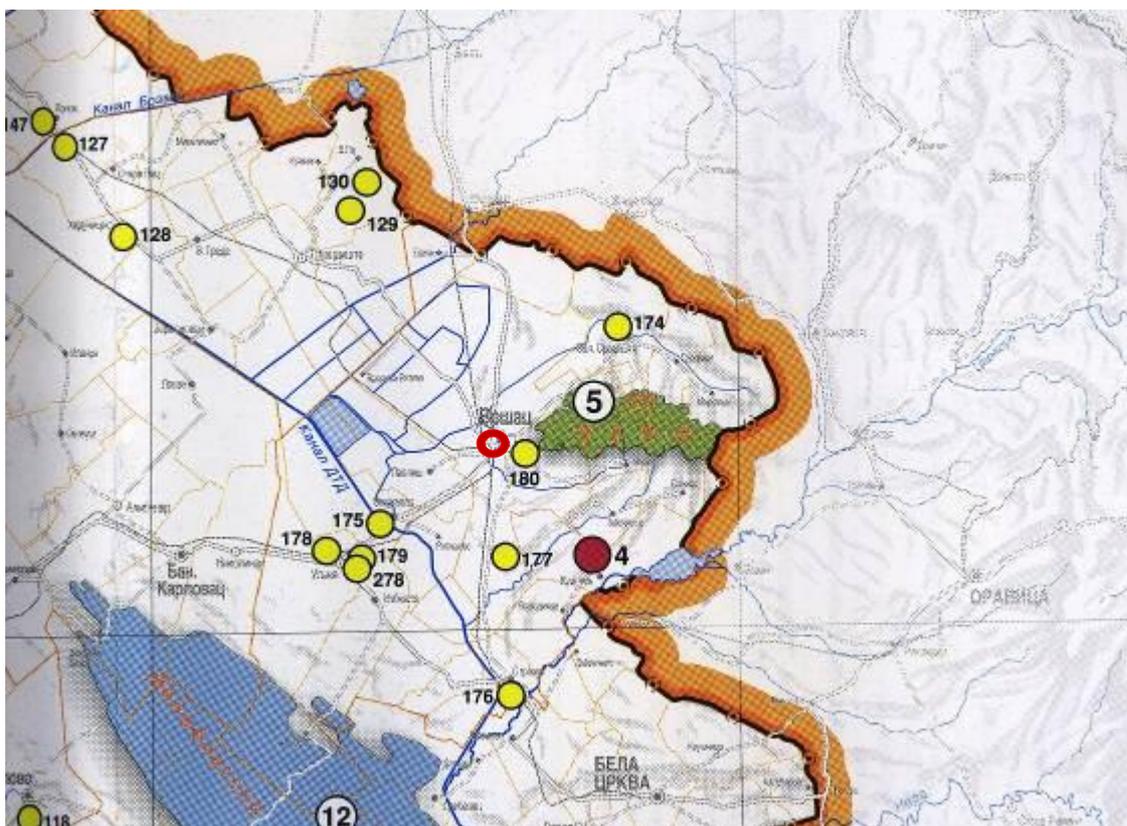
Slika 23. Potok Mesić koji prolazi kroz grad Vršac



Slika 24. Grad Vršac

U široj zoni projekta postoje tri zaštićena prirodna dobra. Najbliže zaštićeno područje je Rezervat prirode "Vršački gradski park" (žuti krug br. 180 na Sl. 26) koji je udaljen 1 km od najbliže projektne zone. Još jedno zaštićeno područje je Park prirode "Vršačke Planine" (crni krug br. 5 na slici 25) koji je udaljen najmanje 2,5 km od zone projekta. Treći je Park prirode "Mali Vršački Rit", udaljen 5 km od projektne zone.

Iako do dana izrade radne verzije EMP dokumenta nadležna institucija, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode (PINP) još nije dostavio uslove zaštite prirode, Investitor je pravovremeno podneo zahtev za navedene uslove i obavio više konsultacija sa predstavnicima PINP-a u vezi s zaštićenim područjima. Utvrđeno je da zona u kojoj se projekt realizuje nije zona sa zaštićenim prirodnim dobrima, niti je potok Mesić deo mreže ekoloških koridora. Stoga nisu bile potrebne posebne mere zaštite prirode, ali je PINP pružio stručne preporuke za realizaciju projekta. Uslovi zaštite prirode će biti ugrađeni u konačnu verziju ovog EMP-a, što će ih učiniti bitnim dijelom konkursne dokumentacije.



Slika 25: Zaštićena prirodna dobra i lokacija projekta (crveni krug)



Slika26: Rastojanje između zone projekta i najbližeg zaštićenog prirodnog dobra “Vršacki Park”

### 3.2. Zaštićena kulturna dobra

Posmatrajući tok potoka Mesic po planiranim deonicama na samom toku i u neposrednoj okolini konstatovani su sledeći lokaliteti sa arheološkim sadržajem:

#### U okviru I deonice:

Kanal Mesic - Lokalitet se nalazi na severnom rubu grada, gde je potok Mesic obuhvaćen kanalom. Omeđen je železničkom prugom Vršac- Veliko Središte i istorijske celine Starog gradskog Jezgra Vršca, prema važećem Planu detaljne regulacije centra Vršca.

#### 4. POTENCIJALNI UTICAJI NA ŽIVOTNU SREDINU

Radovi na uređenju toka potoka Mesić u Vršcu će imati samo manje uticaje na životnu sredinu ( kategorija životne sredine B) . Većina uticaja su privremenog karaktera i nestaju po završetku radova na uređenju toka potoka Mesić.

S obzirom da će postojeća infrastruktura biti uređena tokom realizacije projekta, uticaji na životnu sredinu će predstavljati posledicu prisustva radne snage i građevinske mehanizacije, kao i prirode građevinskih radova na lokaciji, koji su ograničeni na područje izvođenja građevinskih radova i okolinu.

Uređenje toka potoka Mesić neće predstavljati značajan rizik po životnu sredinu. Pored toga, isključivi cilj ovog projekta je unapređenje efikasnosti sistema za odbranu od poplava. U tom smislu, tipovi uticaja na životnu sredinu su ograničeni (odnosno uticaji na životnu sredinu su direktno vezani za aktivnosti uređenja toka), dok njihov obim ostaje neznan (lokalizovani uticaji, bez značajnih efekata u toku buduće eksploatacije). Uzimajući u obzir prirodu predloženog projekta, predviđa se da se negativni uticaji na životnu sredinu mogu očekivati isključivo u fazi izvođenja radova. Aspekti bezbednosti i zdravlja na radu su takođe uzeti u obzir. Važno je napomenuti da će se određeni segmenti radova izvoditi u urbanom okruženju, ali i u segmentima životne sredine koji su već pretrpeli značajan uticaj ljudske aktivnosti. U širem smislu, tipovi uticaja na životnu sredinu u fazi izgradnje, mogu biti sledeći:

- **Zagađenje zemljišta i vode:** u toku izvođenja građevinskih radova, prilikom upotrebe građevinske mehanizacije, postoji mogućnost zagađenja zemljišta usled slučajnog izlivanja maziva i goriva iz građevinskih mašina. Pored toga, na području izvođenja građevinskih radova dolazi do akumulacije građevinskog otpada, koji – ukoliko se ne odloži na adekvatan način – može da izazove negativne posledice. Građevinski radovi koji se izvode u koritu potoka Mesić mogu da prouzrokuju privremeno zamućenje vodotoka.
- **Flora i fauna:** građevinski radovi koji se izvode u koritu potoka Mesić, pored privremenog zamućenja vodotoka mogu da imaju negativan uticaj na slatkovodna prirodna staništa. Ne očekuju se uticaji na ostala prirodna staništa.
- **Odlaganje materijala iz iskopa i građevinskog otpada.** U toku radova na uređenju toka potoka Mesić, obično dolazi do akumuliranja građevinskog otpada (šuta) i viška zemlje.
- **Degradacija terena i erozija zemljišta.** Uticaji na vegetativni pokrivač će biti kratkoročni, lokalizovani i u potpunosti vezani za radove na uređenju toka..
- **Uticaji vezani za privremene pristupne puteve i zone rada.** Uspostavljanje privremenih zemljanih puteva za pristup zonama rada, kao i privremenih deponija za odlaganje materijala iz iskopa, može doprineti eroziji zemljišta i degradaciji terena. Privremeni pristupni putevi će biti obezbeđeni na teritoriji Opštine Vršac.
- **Buka i vibracije** u toku izvođenja radova i privremeno zagađenje vazduha (prašina) je vezano za transport građevinskih materijala i kamionski saobraćaj. Ovi uticaji nastaju u toku izvođenja građevinskih radova na uređenju toka potoka Mesić i imaće kratkoročni efekat. Efekti uključuju prašinu nastalu usled aktivnosti izvođenja radova, buku u toku iskopa rovova, potencijalne vibracije usled rada teške mehanizacije, i dr.
- **Bezbednosni rizici izvođenja građevinskih radova.** Ne očekuju se značajni rizici u toku izvođenja radova predloženih projektnih elemenata, sve dok se poštuje adekvatna praksa izvođenja radova i primenjuju bezbednosne procedure.
- **Uticaj na kulturno-istorijske i arheološke spomenike.** Mostovi koji se nalaze u zoni radova na potoku Mesić biće zaštićeni i delimično rehabilitovani, a posebna pažnja će biti usmerena na most br. 11 ( ulica 2. Oktobra, na km 2+490). Ne očekuje se pronalaženje arheoloških ili kulturno-istorijskih lokacija u toku implementacije projekta, s obzirom da se najznačajniji radovi na uređenju toka odvijaju na već postojećem koritu potoka Mesić.

##### 4.1. Potencijalni uticaji projekta

U suštini, svi negativni uticaji na životnu sredinu u fazi izvođenja radova su privremeni i mogu se ublažiti primenom dobre građevinske prakse.

Ne očekuju se značajni negativni uticaji na prirodnu životnu sredinu. Uticaji projekta na životnu sredinu u svim njegovim fazama su dati u narednoj tabeli:

Faza	Tip uticaja
<b>Faza izvođenja radova</b>	Kontaminacija i erozija zemljišta Emisije prašine Buka Zagađenje zemljišta i vazduha Uticaj na akvatički eko-sistem Degradacija priobalne vegetacije izazvane izvođenjem radova  Rizik po ljude i/ili životinje zbog neograđenog, ili neobeležnog gradilišta. Rizik po bezbednost i zdravlje na radu, radnika na gradilištu usled potencijalne pojave klizišta.
<b>Faza eksploatacije</b>	Neznatan uticaj na prirodno i socijalno okruženje na projektnoj lokaciji Pozitivan uticaj u smislu prevencije rizika po životnu sredinu, ljude i imovinu
<b>Nivo negativnog uticaja</b>	Minimalan uz primenu mera ublažavanja

#### 4.2. Ostali pozitivni uticaji FERP Projekta

Uređenje toka potoka Mesić će dovesti do poboljšanja u socijalnoj, zdravstvenoj i ekonomskoj sferi, kao i pozitivno uticati na stanovništvo i lokalne zajednice u ovom području. Iskustva sa sličnih projekata pokazuju da će ovaj projekat doneti mnoge pozitivne socijalne efekte kroz stvaranje uslova za porast standarda stanovništva u skoro svim oblastima (obrazovanje, zaštita zdravlja, novo zapošljavanje).

Ukoliko se neki od nezaposlenih zaposle, ili ukoliko novo zapošljavanje bude uticalo na nivo nezaposlenosti, projekat će stvoriti pozitivne socijalne efekte u smislu smanjenja socijalnih davanja, odnosno pomoći nezaposlenima. Takav je slučaj i sa projektom hitne sanacije od poplava.

#### 4.3. Potencijalni negativni uticaji na životnu sredinu i preporučene mere zaštite

Sumarni prikaz ključnih uticaja na životnu sredinu u fazi izvođenja radova i preporučene mere za ublažavanje ovih uticaja su dati u narednoj tabeli:

Uticaj	Nivo	Komentar
Uticaji na korišćenje zemljišta/naselja	nizak	Neće biti eksproprijacije zemljišta, kako je definisano u Operativnoj politici Svetske Banke (WB OP 4.01) tokom implementacije projekta. U slučaju bilo kakve neplanirane eksproprijacije - pripremljena je Okvirna Politika Raseljavanja (RPF) za ovaj projekat.
Površinske i podzemne vode	nizak	Privremeni uticaj. Kvalitet vode u lokalnom vodotoku može trpeti manja i privremena odstupanja u kvalitetu zbog radova u rečnom koritu i zbog niskog nivoa drenažnih voda koje potencijalno mogu biti ispuštene u potok Mesić, posledični uticaj koji se očekuje je minimalan, ili zanemarljiv.

Uticaoaj	Nivo	Komentar
Kvalitet vazduha	nizak	Privremeni uticaoaj. Može doći do privremenog umerenog pada kvaliteta vazduha na lokalnom nivou, zbog prašine prouzrokovane saobraćanjem građevinske mehanizacije i povišenog nivoa azot oksida (NOx) i sumpor oksida (SOx), zbog izduvnih gasova građevinske mehanizacije. Uticaoaj može biti ublažen primenom opštih mera za ublažavanje uticaoaja na životnu sredinu (GEMM).
Flora i fauna (zaštićena područja i vrste)	nizak	U toku izvođenja radova neće doći do gubitka ili oštećenja vegetacije, gubitka, oštećenja ili poremećaja sistema faune. Neće biti negativnih uticaoaja na zaštićena područja usled prirode radova.
Buka i vibracije	nizak	Isključivo ograničen privremen uticaoaj tokom radova na uređenju toka potoka Mesić. Uticaoaj može biti ublažen primenom sledećih opštih mera za ublažavanje uticaoaja na životnu sredinu (GEMM).
Kvalitet zemljišta	nizak	Kontaminacija zemljišta može nastati usled: oticanja refulisanih materijala i izlivanja opasnih i toksičnih hemikalija. Uticaoaj može biti ublažen primenom sledećih opštih mera za ublažavanje uticaoaja na životnu sredinu.
Otpad	nizak	Obezbeđeno putem upravljanja zaštitom životne sredine – Plan upravljanja otpadom i otpadnim vodama će biti pripremljen i realizovan
Kumulativni uticaoaji i dr.	srednji/umeren	Radovi na uređenju toka potoka Mesić mogu da dovedu do manjeg povećanja nivoa buke i koncentracije zagađivača u vazduhu, isključivo u toku radova, što može ostvariti privremeni uticaoaj na osetljive životinjske vrste u prirodnim staništima u projektnom okruženju

Mogući uticaoaji kao posledica privremenih građevinskih aktivnosti će se, između ostalog, sastojati od: oštećenja pristupnih puteva, buke, otpada i prašine; emisije u vazduh; potencijalnih uticaoaja na tlo i vodne resurse; kratkog poremećaja okolnih ekosistema, i trenutne uzurpacije susednih naselja kroz razne projektne i operativne aktivnosti. Od aktivnosti koje nisu direktno na gradilištu izdvajaju se: operacije na kamenolomima i pozajmištima koje ako se ne upravlja pravilno, mogu dovesti do lokalnih negativnih uticaoaja. Kamp izvođača radova može biti potencijalni izvor privremenih negativnih uticaoaja.

#### 4.4. Potencijalno zagađenje voda i močvara

Tokom uređenja toka potoka Mesić može doći do zagađenja voda u slučajevima da se dogodi oticanje zaprljane vode sa gradilišta, isticanje goriva i maziva iz građevinske mehanizacije i usled nekontrolisanog otoka sanitarnih voda sa gradilišta i zone kampa.

Što se tiče mogućeg zagađenja nakon završetka radova, oni su ograničeni samo na eventualna akcidentna zagađenja. U tom slučaju, kao što je definisano od strane Ministarstva unutrašnjih poslova i u Zakonu o vodama, primenjuju se procedure za reagovanje u incidentnim situacijama.

Izlivanje goriva i maziva se može, u većini slučajeva, javiti u kampu Izvođača i na manipulativnim površinama na kojima se održava i pere oprema i građevinska mehanizacija. Otekla zaprljana voda treba da bude tretirana na separatoru adekvatne veličine pre ispuštanja u recipijent.

Ukoliko se pojavi bilo kakvo izlivanje u bilo kom delu projektne oblasti, Izvođač radova je dužan da ublaži problem upotrebom apsorbujućih materijala, kao što su upijajuće prostirke / tkanine, ili pesak, kao i da ukloni sloj zagađenog zemljišta i odloži ga na odobrenu lokaciju, u skladu sa zakonom.

#### **4.5. Ostali projektni uticaji**

- Zagađenje vode i zemljišta usled neadekvatnog odlaganja materijala iz iskopa i građevinskog otpada.
- Gubitak gornjeg sloja humusa zbog privremenih pristupnih puteva i zona rada, degradacija terena.
- Privremeno zagađenje vazduha (prašina) vezano za transport građevinskih materijala i kamionski saobraćaj.
- Buka i vibracije.
- Bezbednost na radu.

#### **5. MERE UBLAŽAVANJA UTICAJA I AKTIVNOSTI MONITORINGA**

Ovaj Plan upravljanja zaštitom životne sredine je sastavni deo Glavnog projekta, i predstavlja poseban projektni dokument. PUZZS obezbeđuje uključivanje relevantnih faktora životne sredine u celokupan dizajn projekta i pomaže identifikovanju veza sa drugim bezbednosnim politikama vezanim za projekat.

## 5.1. Mere ublažavanja uticaja na životnu sredinu

### 5.1.1. Opšte

Uticaji na životnu sredinu koji se identifikuju u ovoj fazi su u suštini preliminarni, pa ih je potrebno detaljnije elaborirati (naročito u vezi pod-projekata), a mogućnost njihove pojave treba da bude utvrđena u toku kasnijih faza projektovanja i implementacije pod-projekata.

Detalji u ovom odeljku opisuju potencijalne uticaje na životnu sredinu pod-projekata u okviru Projekta hitne sanacije od poplava (FERP), finansiranih od strane Svetske Banke.

### 5.1.2. Uticaji na životnu sredinu i odgovarajuće mere ublažavanja uticaja

#### Erozija kosina u koritu potoka Mesić

**Uticaj** – Zemljani radovi i projektne aktivnosti mogu da prouzrokuju negativne uticaje u smislu erozije korita potoka, pojave prašine, buke, vibracija i uznemiravanja lokalnog stanovništva.

**Mere ublažavanja** – Iskop i/ili popunjavanje će biti izvedeni na takav način da korito potoka Mesić bude u okviru kolskog prelaza i na taj način ne prouzrokuje problem sa oticanjem. Izvođač radova će primeniti mere kontrole erozije, kao što su zatravljanje poremećenih područja i postavljanje obloga (cerada). Izvođač radova će stabilizovati očišćena područja koja nisu korišćena za uređenje toka potoka Mesić sađenjem vegetacije, ili adekvatnim tretmanom terena, najranije moguće nakon završetka radova.

#### Potencijalno zagađenje vazduha - prašina

**Uticaj** – Potencijalni izvori zagađenja vazduha mogu biti prašina nastala usled aktivnosti održavanja, saobraćaja građevinske mehanizacije, kao i drugih izvora. Radovi na uređenju toka potoka Mesić uključuju lomljenje, kopanje, razbijanje, transport i odlaganje malih količina suvih materijala. U tom smislu, na lokalnom nivou može da dođe do umerenog i privremenog pada kvaliteta vazduha kao rezultat pojave prašine nastale usled saobraćanja građevinske mehanizacije i povišenih nivoa azot oksida (NOx) i sumpor oksida (SOx), zbog izduvnih gasova građevinske mehanizacije. Prašina se može zadržati na vegetaciji, usevima, objektima i zgradama.

**Mere ublažavanja** – Prskanje vodom je osnovni metod kontrole prašine. U svakom slučaju, dodavanje vode materijalima za ispunu je neophodno u toku radova na uređenju toka potoka Mesić.

#### Potencijalna kontaminacija vode

**Uticaj** – U toku implementacije projekta može doći do kontaminacije vode usled oticanja efluenta sa gradilišta, izlivanja na lokacijama za servisiranje mehanizacije, kao i sanitarnih otpadnih voda iz objekata za smeštaj radnika na gradilištu. Potencijalna zagađenja u toku eksploatacije objekta su uglavnom ograničena na accidente. U tom slučaju primeniće se procedure za aktivnosti koje treba preduzeti u incidentnim situacijama definisane od strane Ministarstva unutrašnjih poslova, kao i Zakonom o vodama.

**Mere ublažavanja** – Do izlivanja goriva i maziva na gradilištu može doći u toku održavanja, ili pranja mehanizacije i vozila. U toku redovnih radnih operacija, ovaj deo gradilišta treba da bude opremljen gravitacionim separatorom masti i ulja odgovarajućeg kapaciteta. Ukoliko ipak dođe do izlivanja, kako bi ublažio problem, izvođač radova treba da upotrebi apsorbujuće materijale kao što su apsorbujuće prostirke/tkanine ili pesak, u cilju uklanjanja kontaminiranog zemljišta i njegovog kasnijeg odlaganja na odobrenu lokaciju u skladu sa Zakonom o vodama.

### Potencijalna kontaminacija zemljišta usled upotrebe pesticida ili nepravilnog odlaganja otpada

**Uticaj** – Potencijalna kontaminacija zemljišta usled povećane upotrebe pesticida u toku implementacije Programa podsticaja poljoprivrednicima (FERP – komponenta 2).

**Mere ublažavanja** – Primena **Integrisanog pristupa upravljanju i kontroli štetočina** (IPM) je obavezna u toku realizacije projekta. Neophodno je obezbediti adekvatan izbor pesticida i njihovu bezbednu upotrebu prema potrebama projekta, a u skladu sa Bezbednosnom politikom Svetske Banke OP 4.09 – Upravljanje štetočinama (i pesticidima). Izbegavati upotrebu pesticida koji spadaju u klase IA, IB ili II, po klasifikaciji Svetske zdravstvene organizacije (SZO).

**Uticaj** – Potencijalna kontaminacija zemljišta i vodotoka kao rezultat neadekvatnog odlaganja tečnog i čvrstog otpada, nastalog kao rezultat aktivnosti na uređenju toka potoka Mesić.

**Mere ublažavanja** – Mera ublažavanja koju treba preduzeti kako bi se izbegla kontaminacija zemljišta i vodotoka je odlaganje otpadnih materijala na adekvatan način i na odgovarajućim lokacijama. Inertni otpad delom može biti iskorišćen kao materijal za ispunu.

Izvođač radova je dužan da pripremi Plan upravljanja otpadom za potrebe projekta. Mere ublažavanja uticaja na životnu sredinu treba, između ostalog, da uključe sledeće obaveze izvođača radova:

- da locira deponiju/lokaciju za odlaganje otpada na udaljenosti od najmanje 500 m od naseljenog područja, kako lokalno stanovništvo ne bi bilo izloženo neprijatnim mirisima koji nastaju usled anaerobnog razlaganja otpada na deponijama. Lokacija za odlaganje otpada treba da bude ograđena, uključujući sadnju drveća, kako bi se sprečio ulazak dece na istu. Sav čvrst otpad treba da bude prikupljen, uklonjen sa gradilišta i odložen na odobrenim lokacijama za odlaganje otpada.
- U slučaju da se goriva i maziva skladište za ponovnu upotrebu u jamama sa oblogom od najmanje 60cm, treba voditi računa da jama bude locirana na najnižem delu gradilišta i udaljena od naseljenog područja.
- U slučaju popunjavanja ravničarskih terena otpadom, potrebno je obezbediti da njihov nivo bude u ravni sa okolnim terenom. U ovom slučaju treba se uveriti da se ovaj ravničarski teren ne koristi za sakupljanje kišnice.

### Održavanje mehanizacije i dopuna goriva

**Uticaj** - održavanje opreme i dopuna goriva mogu da izazovu kontaminaciju zemljišta i vodotoka, uključujući i podzemne vode, u slučaju neadekvatnog i nemarnog postupanja sa gorivom, mazivima i dr.

**Mere ublažavanja** - U cilju izbegavanja štetnih uticaja na prirodnu sredinu, važno je obezbediti pravilno postupanje sa mazivima, gorivom i rastvaračima prilikom servisiranja opreme.

### Bezbednost i zdravlje na radu

**Uticaji** –Smanjena bezbednost lokalne zajednice izložene uticajima projekta. Poremećaj u saobraćaju na glavnim i lokalnim putevima, koji okružuju područje projekta. Smanjena bezbednost pešaka oko područja projekta. Građevinski radnici mogu biti izloženi negativnim uticajima usled opasnog radnog okruženja, što uključuje visok nivo buke, prašinu, kao i nebezbedan saobraćaj građevinske mehanizacije i dr.

**Mere ublažavanja** – Izvođač radova će informisati svoje radnike o merama bezbednosti i zdravlja na radu i zahtevati od njih da koriste ličnu zaštitnu opremu, koju je izvođač obezbedio. Izvođač radova je takođe dužan da se postara da su operatori teške i opasne građevinske mehanizacije adekvatno obučeni, da imaju dozvole za upravljanje ovom opremom, kao i da su osigurani. Izvođač radova je takođe dužan da obezbedi prostorije za pružanje prve pomoći, brzu intervenciju od strane lica koja su obučena za pružanje prve pomoći, kao i hitan medicinski transport do najbliže bolnice, ili stanice hitne pomoći.

S obzirom da se radovi trebaju izvršiti u jako urbanizovanom okruženju, Izvođač će preduzeti potrebne korake kako bi se identifikovali i umanjili rizici prema lokalnoj zajednici. Izvođač je postaviti table upozorenja i ograde oko područja projekta. Ako nastanu slučajevi s povećanim

rizikom za zajednicu, Izvođač će preduzeti potrebne korake kako bi ublažio efekte (npr. regulacija kretanja motornih vozila i / ili pešaka).

Pre početka rada, Izvođač će biti u obavezi da identifikuje potencijalne opasnosti. Odredbe u vezi sa reagovanjem u hitnim situacijama treba da budu deo Izvođačevog Plana upravljanja bezbednošću na radu, uključujući i imenovanje lica koja mogu biti odmah kontaktirana u slučaju nastanka bilo kakvog akcidenta. Plan upravljanja bezbednošću na radu će biti dostavljen nadzornom organu na odobrenje nedelju dana pre početka radova.

Bezbednosni zahtevi:

1. Izvođačev plan upravljanja bezbednošću na radu će uključiti i odredbe za bezbedno radno okruženje i obezbediće bezbednosne mere i zaštitnu opremu za sve radnike, uključujući zaštitnu obuću i deću i sredstva koja štite ruke, glavu, oči i uši.
2. Izvođačev plan upravljanja bezbednošću na radu će obuhvatiti odredbe za pružanje prve pomoći na licu mesta, a Izvođač će zaposliti osobu obučenu za pružanje prve pomoći, u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu ("Službeni glasnik RS", 101/05).
3. Izvođač će radnicima obezbediti zalihe pitke vode, toaleta i sanitarne vode.
4. Plan upravljanja bezbednošću i zaštitom na radu (SLMP), pripremljen od strane PIU, biće sastavni deo konkursne dokumentacije, kako bi se osiguralo da odredbe zaštite na radu budu ispoštovane tokom radova na uređenju toka potoka Mesić.
5. Izvođač radova će biti u obavezi da na gradilištu spreči upotrebu droge i alkohola.
6. Izvođač je dužan da izvrši sve projektne aktivnosti poštujući SLMP preporuke i sve srpske zakone i podzakonske akte iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

#### Buka

**Utica**j – Buka prouzrokovana radovima na uređenju toka potoka Mesić će predstavljati isključivo privremeni uticaj. Iako privremen i u velikoj meri umeren, uticaj buke u naseljenim područjima može negativno da utiče na zdravlje ljudi, ako se ne preduzmu mere za njegovo ublažavanje.

**Mere ublažavanja** – U slučaju buke sa emisijama iznad dozvoljenog nivoa, potrebno je razmotriti upotrebu privremenih zvučnih barijera i adekvatnih mera za ublažavanje uticaja. Potrebno je preduzeti odgovarajuće aktivnosti u cilju podizanja nivoa svesti kao i administrativne mere, kako bi se obezbedilo propisno održavanje vozila. U slučaju da nivo buke pređe dozvoljene vrednosti za osetljiva područja, izvođač radova treba da postavi privremene barijere u cilju sprečavanja širenja buke.

Na osnovu preliminarnih procena, ključne mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu predložene u okviru ovog Plana za upravljanje životnom sredinom (PUZZS) su sledeće:

- Identifikacija i lociranje na projektnim planovima svih osetljivih prirodnih resursa na projektnom području, uključujući, ali ne ograničavajući se na delove prirodnog habitata, kolonije ptica, močvarna područja, jedinstvene biljne zajednice i dr. (uz konsultaciju sa nadležnim lokalnim organima za zaštitu prirode).
- Identifikovanje lokalnih pristupnih puteva kroz i oko kultivisanog zemljišta i pašnjaka.
- Minimiziranje zahteva za privremenim ili stalnim modifikacijama zemljišta izvan zone projekta, putem adekvatnog odabira metodologije radova.
- Iskop zemljanog materijala može se izvoditi samo u prethodno određenim plovnim kanalima u cilju minimiziranja potencijalnog negativnog uticaja na riblji habitat.
- Obezbeđenje zona privremene akumulacije otpada tako da ne može doći do oštećenja vegetacionog pokrivača i drugih elemenata životne sredine.
- Transport i odlaganje betonskog otpada nastalog u toku izvođenja radova, šteta i viška zemlje iz iskopa na odobrenim lokacijama, deponijama/odlagalištima za otpad.
- Pažljivo određivanje trasa pristupnih puteva/zone rada u cilju sprečavanja njihovog proširenja.
- Postavljanje znakova koji vizuelizuju granice gradilišta

- Sanacija lokacija na kojima su se nalazili pristupni putevi i zona rada nakon završetka izvođenja građevinskih radova (obrada zemljišta specijalizovanom mehanizacijom, planiranje zemljišta, humusiranje, i dr.).
- Korišćenje zatvorenih/pokrivenih kamiona za transport građevinskih materijala.
- Čišćenje okolnog područja od prašine prskanjem vodom, odnošenje viška materijala i čišćenje gradilišta nakon završetka građevinskih radova.
- Vraćanje terena u stanje približno prvobitnom, nakon završetka građevinskih i radova na uređenju toka potoka Mesić.
- Preduzimanje odgovarajućih mera zaštite (uspostavljanje zaštićenih zona, zaobilaženje ovih područja u toku transportnih i drugih aktivnosti).
- Momentalan prekid radova ukoliko se u toku zemljanih radova naiđe na spomenike od istorijskog i kulturnog značaja, kao i dostavljanje relevantnih informacija Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture.
- Posebnu pažnju posvetiti radovima u zoni mosta br. 11, te mu sačuvati njegov izvorni izgled sa svim svojim stilskim karakteristikama, ukrasnim elementima i autentičnim materijalima.
- Sprovođenje inspekcija gradilišta u toku izvođenja građevinskih i radova na uređenju toka potoka Mesić, na polovini i završetku implementacije projekta.

Pre početka radova od izvođača će se tražiti da pripreme i podnesu na odobrenje Planove implementacije za specifično gradilište koji će se sastojati od sledećeg:

- Plan upravljanja otpadnim vodama ( u skladu sa „Sl. Glasnik RS“ br. 36/09, 88/10 i 14/16" )
- Sakupljanje i skladištenje otpada obavlja se odvojeno, u skladu s potrebama budućeg tretmana i na način koji smanjuje uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- Zabranjeno je mešanje opasnog i komunalnog otpada.
- Plan skladištenja goriva i maziva
- Plan upravljanja radovima u rečnom koritu  
Izvođačev SSIP treba da sadrži procedure i planove za očuvanje vodenih staništa i riba tokom radova u potoku Mesić i biće komplement Izvođačevoj metodologiji radova.
- Plan upravljanja gradilištem
- Plan pošumljavanja
- Plan za vanredne situacije

U sledećoj tabeli je dat pregled Plana za ublažavanje negativnih uticaja na životnu sredinu za podprojekat Vršac u okviru Projekta hitne sanacije od poplava (FERP), i predstavlja svojevrsnu kontrolnu listu kako bi se obezbedilo da relevantne mere za ublažavanje negativnih uticaja na životnu sredinu budu primenjene u adekvatnim fazama sprovođenja projekta.

## 5.2. Plan ublažavanja uticaja - podprojekat VRŠAC

Faza	Problem/uticaj aktivnosti	Mere za ublažavanje uticaja	Institucionalna odgovornost		Komentar
<b>PRE IZGRADNJE</b>	<b>PUŽS Procedura i priprema tenderske dokumentacije</b>				
	Tenderska dokumentacija pripremljena prema ili uz upotrebu ovog EMP dokumenta u prevedenoj verziji	Tenderska dokumentacija nije kompletna ako se u nju ne inkorporira (verzija na srpskom jeziku) plan za ublažavanje uticaja i monitoring plan ovog EMP dokumenta.	PIU	PIU	
<b>IZGRADNJA</b>	<b>Nabavka materijala</b>				
	Pozajmište peska i šljunka. Poremećaj rečnog korita, kvalitet vode, poremećaj ekosistema	Koristiti postojeća pozajmišta ili kupovati materijal na zvaničnim separacijama; traži se zvanično odobrenje ili važeća dozvola za rad	Izvođač ili separacija peska i šljunka	Izvođač ili separacija peska i šljunka	preciziraće se u tenderskoj dokumentaciji i-tehničke specifikacije za izvođenje radova
<b>IZGRADNJA</b>	<b>Transport materijala</b>				
	Prašina,dim	Pokriti kamionski tovar. Ovo je problematična zona u ovom regionu i mora se posvetiti pažnja prilikom analize mehanizacije izvođača radova	Kamionski prevoznik	Kamionski prevoznik	preciziraće se u tenderskoj dokumentaciji i-tehničke specifikacije za izvođenje radova
	Kamen, prašina	Ovlažiti i pokriti kamionski tovar	Kamionski prevoznik	Kamionski prevoznik	
	Pesak i šljunak prašina	Ovlažiti i pokriti kamionski tovar	Kamionski prevoznik	Kamionski prevoznik	

Faza	Problem/uticaj aktivnosti	Mere za ublažavanje uticaja	Institucionalna odgovornost		Komentar
<b>IZGRADNJA</b>	<b>Gradilište</b>				
	Potencijalno zagađenje vode i tla usled nepravilnog skladištenja materijala	Organizovati i pokriti prostore za skladištenje materijala; izolovati betonske i druge radove od uticaja vode korišćenjem zaptivne oplata ili maski; izolovati prostore za pranje kamiona za transport betona i asfalta i druge opreme od uticaja vode izborom prostora za pranje s kojih se voda ne spira slobodno, direktno ili indirektno u vodotokove.	Izvođač radova	Izvođač radova	
	Zagađenje vode i zemljišta nepravilnim odlaganjem otpadnih materijala	Odlaganje otpadnog materijala na mestu koje je zaštićeno od ispiranja, na obeleženoj lokaciji; ako ne na licu mesta, onda na ovlašćenoj deponiji.	Izvođač radova	Izvođač radova	
	Zagađenje vode i zemljišta nepravilnim odlaganjem otpadnih materijala	Skladištenje otpada u skladu sa najboljom međunarodnom praksom (IFC, EHS - Opšte smernice). Primeniti dodatne mere za skladištenje opasnog otpada (sekundarno suzbijanje, ograničavanje pristupa, obezbeđivanje lične zaštitne opreme itd.) kao neophodne kako bi se sprečio štetni uticaj po radnike, lokalno stanovništvo i životnu sredinu. Imenovati odgovorna lica za sakupljanje otpada i njegovo skladištenje (opasni i neopasni).	Izvođač radova	Izvođač radova	
	Potencijalno zagađenje vazduha, vode i zemljišta: Prašina, izduvni gasovi, prosuto gorivo, ulja i maziva.	Primeniti najbolju inženjersku praksu u korišćenju i bezbednom skladištenju maziva, goriva i ulja, obezbediti pravilno punjenje gorivom i održavanje opreme, sakupljati sav otpad i odlagati u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom;	Izvođač radova	Izvođač radova	
	Zagađenje vode i zemljišta nepravilnim odlaganjem otpadnih materijala	Transport otpada u obeleženim vozilima namenjenih za prevoz otpada, kako bi se smanjio rizik od oslobađanja opasnih i neopasnih materija. Obuka vozača za rukovanje i odlaganje tereta koji prevoze i pratećoj dokumentaciji koja opisuje prirodu tereta (otpada) i stepen njegove opasnosti.	Izvođač radova	Izvođač radova	

Faza	Problem/uticaj aktivnosti	Mere za ublažavanje uticaja	Institucionalna odgovornost		Komentar
	Radovi na mostu br. 11 (ulica 2. Oktobra, km 2+490.4)	Posebnu pažnju posvetiti radovima u zoni mosta br. 11, te mu sačuvati njegov izvorni izgled sa svim svojim stilskim karakteristikama, ukrasnim elementima i autentičnim materijalima.	Izvođač radova (periodični monitoring od strane PIPCM)		
	Безбедност радника	Обезбедити раднике сигурносним упутствима и заштитном опремом; omogućiti bezbedan alternativni tok saobraćaja.	Izvođač radova	Izvođač radova	
	Bezbednost zajednice na lokalu	regulisati saobraćaj i pešačku cirkulaciju u slučajevima povećanog rizika; postaviti znakove koji vizuelizuju granice gradilišta;	Izvođač radova		
<b>RAD</b>	<b>Održavanje</b>				
	Potencijalno zagađenje vazduha, vode i zemljišta: Prašina, izduvni gasovi, prosuto gorivo, ulja i maziva.	Primeniti najbolju inženjersku praksu u korišćenju i bezbednom skladištenju maziva, goriva i ulja, obezbediti pravilno punjenje gorivom i održavanje opreme, sakupljati sav otpad i odlagati u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom; Propisano organizovati i pokriti prostore za skladištenje materijala; izolovati betonske radove od uticaja vode korišćenjem zaptivne oplata; izolovati prostore za pranje kamiona za transport betona i asfalta kao i ostalu opremu od uticaja vode izborom prostora za pranje s kojih se voda ne spira slobodno, direktno ili indirektno u vodotokove (potok Mesić); Odlagati otpad na odgovarajuće lokacije zaštićene od ispiranja.	Izvođač radova na održavanju	Izvođač radova na održavanju	
Planiranje/projektovanje	Obezbediti poštovanje relevantnih propisa vezanih za izvođenje radova.	Pribaviti građevinske dozvole, obezbediti smernice za upravljanje vodama, ako se pod-projekti izvode u blizini površinskih vodotoka.	Firma koja konkuriše za projekat		
Planiranje/projektovanje	Potencijalna oštećenja infrastrukture i objekata, posebno podzemnih instalacija (vodovod, kanalizacija i dr.), što može	Precizno locirati pozicije infrastrukturnih objekata i podzemnih instalacija u zoni radova u saradnji sa relevantnim institucijama na svim nivoima.	U saradnji sa projektantima i predstavnicima relevantnih institucija lokalne uprave		

Faza	Problem/uticaj aktivnosti	Mere za ublažavanje uticaja	Institucionalna odgovornost	Komentar
	da stvori prepreke u isporuci ovih usluga potrošačima.			
Planiranje/ projektovanje	Povećana mogućnost zapošljavanja i generisanje prihoda lokalnoj zajednici.	Prilikom zapošljavanja, dati prioritet kvalifikovanoj lokalnoj radnoj snazi.	Izvođač radova	Problemi treba da budu regulisani kroz tendersku dokumentaciju
Rehabilitacija/ Sanacija/ Popravka	Isporuka materijala	Koristiti postojeće kamenolome i lokalne baze za isporuku asfalta i betona. Za ostale materijale koristiti licencirane dobavljače.	Izvođač radova	Pozajmišta iz koga se snabdeva materijalima, asfaltne i betonske baze moraju da imaju odgovarajuće ekološke dozvole
Rehabilitacija/ Sanacija/ Popravka	Transport materijala	Koristiti kamione sa ceradama i specijalizovana vozila u zavisnosti od tipa materijala.	Izvođač radova	Prilikom transporta materijala, vozači treba da poštuju ograničenja brzine
Rehabilitacija/ Sanacija/ Popravka	Degradacija vegetacionog pokrivača	Izvršiti zatravljivanje i obnavljanje vegetacije. Primeniti mere dobre građevinske prakse	Izvođač radova	Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova.
Sanacija/ popravka	Emisije prašine sa deponije zemljanog materijala iz iskopa, koje nastaju usled kamionskog saobraćaja makadamskim putevima i u	Nabijati deponovani zemljani materijal. Prskati izvore prašine vode u cilju smanjenja uticaja na lokalno stanovništvo i vegetaciju. Kontrolisati brzinu vozila kako bi se minimiziralo podizanje prašine. Izraditi i primenjivati	Izvođač radova	Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje

Faza	Problem/uticaj aktivnosti	Mere za ublažavanje uticaja	Institucionalna odgovornost	Komentar
	toku izvođenja radova.	plan organizacije gradilišta koji obuhvata sve mere dobre građevinske prakse.		radova
Sanacija/ popravka	Emisije gasova i čestica iz vozila, mehanizacije i generatora.	Redovno održavanje opreme. Izvođač radova je dužan da dostavi dokaze koji potvrđuju tehničku ispravnost vozila u skladu sa propisima o emisijama štetnih gasova. Izraditi i primenjivati plan organizacije gradilišta koji obuhvata sve mere dobre građevinske prakse.	Izvođač radova	Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova
Sanacija/ popravka	Buka u toku rada teške mehanizacije i generatora.	Pridržavati se zakonski propisanog radnog vremena na gradilištu. Kućišta generatora moraju imati zvučnu izolaciju, ukoliko se nalaze u blizini stambenih zgrada. Teška građevinska mehanizacija mora da ima auspuhe. Izraditi i primenjivati plan organizacije gradilišta koji obuhvata sve mere dobre građevinske prakse.	Izvođač radova	Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova
Sanacija/ popravka	Povećana zamućenost vode kao posledica izvođenja građevinskih radova.	Građevinski radovi treba da se izvode na takav način da površina terena i prirodni sadržaj izvan projektne zone ne budu oštećeni, kao i da se radovi izvode tako da se izbegne nepotrebno zamućivanje vodotoka, kao i prekidanje protoka istih. Radove treba izvoditi u suvim vremenskim uslovima. Izraditi i primenjivati plan organizacije gradilišta.	Izvođač radova	Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova
Sanacija/ popravka	Zagađenje zemljišta, površinskih i podzemnih voda gorivom i mazivom, usled neadekvatnog održavanja građevinske mehanizacije, uključujući servisiranje i dopunu goriva na gradilištu.	Izbegavati servisiranje i dopunu gorivom na gradilištu. Koristiti zaštitne folije u toku potencijalnog dopunjavanja gorivom i održavanja građevinske mehanizacije na gradilištu. Obezbediti apsorbujući materijal u slučaju curenja goriva. Upotreba uljnih materija i agensa treba da bude u skladu sa Izveštajem o upravljanju otpadom. Potrebno je razviti procedure za postupanje kod slučajnog izlivanja goriva i maziva. Izraditi i primenjivati plan organizacije gradilišta koji obuhvata sve mere dobre građevinske prakse, zatim mere iz dokumenata za upravljanje vodama i mere iz Plana upravljanja otpadom.	Izvođač radova	Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova

Faza	Problem/uticaj aktivnosti	Mere za ublažavanje uticaja	Institucionalna odgovornost	Komentar
Sanacija/ popravka	Zagađenje vode i zemljišta usled neadekvatnog odlaganja komunalnog, inertnog i opasnog otpada.	Standardni kontejneri za čvrst komunalni otpad treba da budu postavljeni na lokacijama u okviru gradilišta. Preuzimanje i odlaganje akumuliranog komunalnog otpada od strane ovlašćenih organizacija. Deo opasnog otpada (iskorišćena maziva i njihova pakovanja, bitumenski otpad, otpadna transformatorska ulja, otpadne azbestno cementne cevi i dr.) se prikupljaju odvojeno i odlažu u standardne kontejnere ili metalnu burad. Ovaj otpad treba da preuzmu organizacije ovlašćene za preuzimanje opasnog otpada. Preporučuje je ponovno korišćenje i recikliranje otpada kad god je moguće. Strogo je zabranjeno paljenje otpada na otvorenom i na lokaciji gradilišta. Preduzete aktivnosti moraju da budu u skladu sa Izveštajem o upravljanju otpadom.		Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova
Sanacija/ popravka	Sanacija oštećenih mostova	Izbegavati vožnju obalama reka. Obezbediti rečno korito i obalu u zonama mostova, uzvodno i nizvodno od mostova u cilju zaštite od erozije		Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova
Sanacija/ popravka	Otežan prolaz kroz područje izvođenja građevinskih radova.	Planirati premeštanje građevinske mehanizacije za doba dana kada nema gužve u saobraćaju. Obezbediti alternativne prolaze za pešake i vozila u saradnji sa organima lokalne uprave, ili obezbediti prolaz kroz gradilište. Izbegavati puteve koji vode kroz naseljena mesta, a naročito one koji prolaze pored škola i bolnica. Izraditi i primenjivati plan organizacije gradilišta koji obuhvata sve mere dobre građevinske prakse.		Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova
Sanacija/ popravka	Potencijalno zagađenje zemljišta i vode usled ispuštanja otpadnih sanitarnih voda sa gradilišta.	Montiranje ekoloških toaleta za radnike na gradilištu.		Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje

Faza	Problem/uticaj aktivnosti	Mere za ublažavanje uticaja	Institucionalna odgovornost	Komentar
				radova
Sanacija/ popravka	Lokalno stanovništvo izloženo većem stepenu rizika od saobraćajnih nesreća i izvođenja građevinskih radova.	Obezbediti adekvatne znake upozorenja, osvetljenje, zaštitne ograde i dr. Poštovati saobraćajne propise. Čistiti građevinski otpad sa gradilišta, kako u toku trajanja radova, tako i nakon zatvaranja gradilišta. Obezbediti medicinski materijal za gradilište, institucionalnim i administrativnim aranžmanima sa lokalnim medicinskim ustanovama. Primenjivati Plan organizacije gradilišta.		Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova
Sanacija/ popravka	Rizici od povreda na radu.	Zahtevati od svih radnika da se pridržavaju mera zdravlja i bezbednosti na radu. Obezbediti ličnu zaštitnu opremu. Postaviti znake upozorenja na gradilištu. Izraditi i primeniti Plan organizacije gradilišta i Plan mera za zdravlje i bezbednost na radu.		Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova
Zatvaranje gradilišta	Građevinski materijal koji je preostao nakon zatvaranja privremenih gradilišta.	Sav višak i materijal koji je preostao nakon zatvaranja privremenih gradilišta treba da bude uklonjen sa lokacije i ponovo upotrebljen/recikliran gde god je moguće. Sve ostatke treba odložiti na takav način da se izbegne opasnost po životnu sredinu. Ovo treba uraditi u saradnji sa firmama koje imaju dozvole za obavljanje pomenutih aktivnosti.		Problemi treba da budu regulisani kroz ugovor za izvođenje radova

**Pregled mogućih uticaja i mere ublažavanja uticaja na životnu sredinu**

MOGUĆI UTICAJI NA ŽIVOTNU SREDINU	FAZA / MEHANIZAM		TRAJANJE	PREDLOŽENE MERE UBLAŽAVANJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	ODGOVORNOST	DINAMIKA
HIDROLOŠKI I HIDROGEOLOŠKI Promene kvantiteta i kvaliteta površinskih i podzemnih voda	Građevinske aktivnosti		U periodu izvođenja građevinskih radova	Mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu nisu neophodne.	Nije primenljivo.	-
	Eksploatacija i održavanje		Eksploatacioni vek nasipa	Mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu nisu neophodne.	Nije primenljivo.	-
ZEMLJIŠTE- Erozija ili sabijanje zemljišta	Građevinske aktivnosti		U periodu izvođenja građevinskih radova	• Rehabilitacija gornjeg sloja humusa, uključujući nasipanje nakon završetka radova.	Izvođač radova i lokalno vodoprivredno preduzeće	U toku i na završetku građevinskih radova. Periodični monitoring do zadovoljavanja kriterijuma nasipanja.
	Eksploatacija i održavanje		Eksploatacioni vek nasipa	Mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu nisu neophodne.	Lokalno vodoprivredno preduzeće	-
VODNI RESURSI Remećenje močvarnih područja, ili pojedinih ribljih habitata	Građevinske aktivnosti		U periodu izvođenja građevinskih radova	• Poštovanje odobrene prakse refulisanja. • Minimiziranje remećenja u priobalnim močvarnim područjima.	(Ministarstvo ili Direkcija nadležna za upravljanje ribljim resursima). Zavod za zaštitu prirode (u zaštićenim područjima)	U toku refulisanja
	Eksploatacija i održavanje		Eksploatacioni vek nasipa	Mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu nisu neophodne.	Nije primenljivo.	-
VEGETACIJA Remećenje zajednica vegetacije, uklanjanje drveća	Građevinske aktivnosti		Period izvođenja građevinskih radova	• Lociranje pozajmišta i područja za refulisanje peska na takav način da se remećenje novih površina svede na minimum. • Kad god je moguće koristiti	Institucija koja objavljuje tender/ lokalno vodoprivredno preduzeće	Glavni projekat (tenderska specifikacija).

MOGUĆI UTICAJI NA ŽIVOTNU SREDINU	FAZA / MEHANIZAM		TRAJANJE	PREDLOŽENE MERE UBLAŽAVANJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	ODGOVORNOST	DINAMIKA
				prethodno eksploatisane površine.		
	Eksploatacija i održavanje		Eksploatacioni vek nasipa	Mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu nisu neophodne.	Nije primenljivo.	-
DIVLJE ŽIVOTINJE Remećenje i dislokacija iz habitata	Građevinske aktivnosti		Period izvođenja građevinskih radova	• Planiranje građevinskih radova na takav način da se uznemiravanje ptica koje se gnezde svede na minimum.	Institucija koja objavljuje tender.	Glavni projekat (tenderska specifikacija).
	Eksploatacija i održavanje		Eksploatacioni vek nasipa	Mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu nisu neophodne.	Nije primenljivo.	-
ZAGAĐENJE Izlivanje goriva ili neadekvatno odlaganje otpada	Građevinske aktivnosti		Period izvođenja građevinskih radova	• Oprema mora biti u dobrom stanju, tj. ne sme doći do curenja. • Punjenje goriva na udaljenosti od najmanje 15 m od površinskih voda. • Promptno čišćenje prosutog goriva. • Plan upravljanja čvrstim i ljudskim otpadom na gradilištu.	Institucija koja objavljuje tender/ lokalno vodoprivredno preduzeće/ izvođač radova	Na početku i u toku izvođenja građevinskih radova. (uslovi iz tendera)
	Eksploatacija i održavanje		Eksploatacioni vek nasipa	Mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu nisu neophodne.	Nije primenljivo.	-

## 6. MONITORING

Jedinica za implementaciju projekta (JIP) pri Direkciji za vode (DV) i konsultant zadužen za poslove nadzora će realizovati monitoring svih aktivnosti u toku implementacije projekta. Za svaki pod-projekat u okviru Projekta hitne sanacije od poplava (FERP) biće izrađen Plan za upravljanje zaštitom životne sredine (PUZZŠ) specifičan za lokaciju, u koji će biti uključeni monitoring plan(ovi), kao i kontrolne liste.

Na delovima vodotoka gdje su identifikovani arheološki sadržaji, tokom izgradnje potrebno je periodično praćenje PIPCM-a

Monitoring plan precizira parametre koji će biti predmet monitoringa za svaku komponentu zaštite životne sredine, uključujući lokacije i trajanje ove aktivnosti. U Planu monitoringa se takođe preciziraju važeći standardi, kao i odgovornosti u smislu implementacije i kontrole.

Pored kritičnih lokacija koje su definisane u toku faze projektovanja, monitoring stanja životne sredine će takođe biti realizovan na samom gradilištu i bilo kom drugom delu zone radova za koji se utvrdi da je relevantan u toku izvođenja radova na uređenju toka potoka Mesić.

Smernice Svetske Banke u vezi aspekta zaštite životne sredine kod monitoringa projekata, uključujući i socijalno-ekonomske i zdravstvene aspekte, date su u Priručniku o proceni uticaja na životnu sredinu - Izdanje 14, Monitoring i nadzor aktivnosti zaštite životne sredine (iz juna 1996. godine).

Program monitoringa projekta obuhvata uticaj na kvalitet površinskih i podzemnih voda, poremećaje značajnih ekoloških staništa uključujući rečne priobalne ekosisteme, zatim nenajavljene inspekcije u toku izvođenja radova u cilju utvrđivanja poštovanja propisa iz oblasti zaštite životne sredine, završnu inspekciju nakon završetka radova da bi se potvrdilo da je stanje zadovoljavajuće, kao i ocenu stanja lokacije gradilišta pre početka i nakon završetka radova, kako bi se utvrdilo da nema gubitaka u smislu prirodnih vrednosti.

### Elementi programa monitoringa i nadzora aktivnosti zaštite životne sredine:

Ciljevi

Indikatori vezani za uticaje projekta i mere za ublažavanje uticaja

Parametri koji su predmet merenja

Institucionalne odgovornosti, trajanje

Izveštavanje

Troškovi i finansijske odredbe

U sledećoj tabeli su date aktivnosti monitoringa i odgovornost u smislu sprovođenja predloženih mera ublažavanja uticaja na životnu sredinu, u toku realizacije FERP pod-projekta Vršac.

**6.1. Monitoring Plan - podprojekat VRŠAC**

Faze	Parametar monitoringa	Lokacija monitoringa	Način monitoringa/oprema	Vreme monitoringa/ učestalost monitoringa ili kontinuirano	Zašto je monitoring neophodan	Institucionaln. odgovornost
						Implementacij
<b>IZGRADNJA</b>		<b>Transport materijala</b>				
<i>Kamen</i>	kamionski tovar pokriven ili vlažan	gradilište	nadgledanje	nenajavljene inspekcije u toku rada, najmanje jednom nedeljno	treba obezbediti usklađenost sa zahtevima bezbednosti, zdravlja i životne sredine	Izvođački nadzor
<i>Pesak i šljunak</i>	kamionski tovar pokriven ili vlažan	gradilište	nadgledanje	nenajavljene inspekcije u toku rada, najmanje jednom nedeljno	treba obezbediti usklađenost sa zahtevima bezbednosti, zdravlja i životne sredine	Izvođački nadzor
<i>Upravljanje saobraćajem</i>	Izabrana maršruta i vreme	gradilište	nadgledanje	nenajavljene inspekcije u toku rada, najmanje jednom nedeljno		Izvođački nadzora
<b>IZGRADNJA</b>		<b>Gradilište</b>				
<i>Prašina</i>	aerozagađenje (suspendovane čvrste čestice)	na i u blizini gradilišta	inspekcija i osmatranje	nenajavljene inspekcije u toku isporuke materijala i izgradnje	obezbediti da radovi budu u skladu sa zahtevima očuvanja bezbednosti i zdravlja	Izvođački nadzor (monitoring)
<i>Bezbednost radnika</i>	zaštitna oprema; organizacija obilaznog saobraćaja	gradilište	inspekcija	nenajavljene inspekcije u toku rad		Izvođač nadzora

Faze	Parametar monitoringa	Lokacija monitoringa	Način monitoringa/oprema	Vreme monitoringa/ učestalost monitoringa ili kontinuirano	Zašto je monitoring neophodan	Institucionaln. odgovornost
						Implementacij
<b>RAD</b>			<b>Bezbednost tokom uređenja toka potoka Mesić</b>			
<i>Povećana brzina vozila</i>	stanje saobraćajnih znakova; brzina vozila	deonica puta obuhvaćena projektom	vizuelna opservacija; detektori brzine	tokom aktivnosti održavanja; nenajavljeno	obezbediti bezbedan i ekonomičan protok saobraćaja	Izvođač radova na održavanju; saobraćajna policija
<i>Erozija, odron i opasne situacije</i>	stanje znakova opasnosti	deonica puta obuhvaćena projektom	vizuelna opservacija	tokom aktivnosti održavanja		Izvođač radova na održavanju, praćenje uticaja (monitoring)

Faze	Parametar monitoringa	Lokacija monitoringa	Način monitoringa/oprema	Vreme / učestalost	Odgovornost / Implementacija
Isporuka materijala	Posedovanje ekoloških dozvola od strane postrojenja, kamenoloma, asfaltnih i betonskih baza iz kojih se materijal isporučuje	Pravna lica, vlasnici predmetnih postrojenja	Pregled dokumentacije	U toku isporuke materijala	Nadzorni organ
Transport materijala	Da li su kamioni pokriveni prilikom transporta praškastih materijala	Na gradilištu, ili putevima kojima se transport vrši	Vizuelni pregled	U toku transporta materijala	Nadzorni organ
Sanacija/ popravka	Degradacija i zagađenje zemljišta	Na gradilištu i u neposrednoj blizini gradilišta	Vizuelni pregled	Jednom nedeljno	Nadzorni organ
Sanacija/ popravka	Da li gradilište zadovoljava kriterijume iz smernica dobre građevinske prakse	Na gradilištu	Vizuelni pregled, pregled dokumentacije	U toku izvođenja radova	Nadzorni organ
Sanacija/ popravka	Pojava buke i zagađenja vazduha	Na lokaciji izvođenja radova	Standardna oprema za merenje kvaliteta vazduha i nivoa buke	Po prijemu žalbi građana	Firma ovlašćena za monitoring životne sredine prilikom izvođenja radova
Sanacija/ popravka	Uništenje useva, šuma, livada i dr.	Na lokaciji izvođenja radova i okolini	Vizuelni pregled	Po prijemu žalbi građana	Nadzorni organ
Sanacija/ popravka	Kontrola radnog vremena	Na lokaciji izvođenja radova	Vizuelni pregled uz poređenje sa planom organizacije gradilišta	Po prijemu žalbi građana	Nadzorni organ
Sanacija/ popravka	Upravljanje otpadom u toku izvođenja radova	Na gradilištu	Vizuelni pregled, uz poređenje sa izveštajem o upravljanju otpadom	Kontinuirano	Nadzorni organ
Sanacija/ popravka	Broj registrovanih nesrećnih slučajeva. Postojanje higijenskih uslova za radnike.	Na gradilištu	Vizuelno i uvidom u građevinski dnevnik	Kontinuirano u toku izvođenja radova	Nadzorni organ

Faze	Parametar monitoringa	Lokacija monitoringa	Način monitoringa/oprema	Vreme / učestalost	Odgovornost / Implementacija
	Korišćenje lične zaštitne opreme.				
Sanacija/ popravka	Uticao na lokalno stanovništvo usled ograničenja poslovnih aktivnosti i prava korišćenja zemljišta	U lokalnoj zajednici	Uvidom u građevinski dnevnik	Po prijemu žalbi građana	Firma koja konkuriše za projekat
Sanacija/ popravka	Kvalitet izvedenih radova. Kvalitet ugrađenih materijala.	Na gradilištu	Vizuelno i uvidom u građevinski dnevnik	Kontinuirano u toku izvođenja radova i uklanjanja gradilišta	Nadzorni organ
Zatvaranje gradilišta	Ostaci otpada i degradacija zemljišta	Na projektnoj lokaciji	Vizuelni nadzor	Nakon završetka radova	Nadzorni organ
Zagađenje vode i zemljišta prouzrokovano neadekvatnim odlaganjem materijala iz iskopa i građevinskog otpada	Postojanje zona/ lokacija za preliminarno odlaganje otpada	Na i u blizini gradilišta	Inspekcija	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
Gubitak gornjeg sloja humusa zbog privremenih pristupnih puteva i zona rada, degradacija terena	Precizno određivanje položaja pristupnih puteva i zona rada u cilju sprečavanja njihovog proširenja	Na pristupnim putevima i gradilištima	Inspekcija, osmatranje	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
	Čišćenje pristupnih puteva i zone rada, nakon završetka građevinskih radova	Na pristupnim putevima i gradilištima	Inspekcija, osmatranje	Nakon završetka građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor

Faze	Parametar monitoringa	Lokacija monitoringa	Način monitoringa/oprema	Vreme / učestalost	Odgovornost / Implementacija
	Vraćanje terena u stanje približno prvobitnom nakon završetka građevinskih radova i nakon eksploatacije iz kamenoloma	Na gradilištu i u kamenolomima	Nenajavljena inspekcija	Nakon završetka građevinskih radova	Stručnjak za zaštitu životne sredine, projektne implementacione jedinice
Privremeno zagađenje vazduha (prašina) uslovljena transportom građevinskih materijala i kamionskim saobraćajem	Prskanje vodom u cilju suzbijanja prašine	Na pristupnim putevima i gradilištima	Inspekcija, osmatranje	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
Buka i vibracije	Prekid građevinskih radova u utvrđeno vreme (tj. rad u toku dnevnih časova)	Na pristupnim putevima i gradilištima	Inspekcija, osmatranje	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
	Merenje nivoa buke (Db)	Na i u blizini gradilišta	Inspekcija	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
Bezbednost na radu	Upotreba zaštitne opreme, organizacija saobraćaja	Na gradilištu	Inspekcija	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
Degradacija kanala	Eksploatacija i održavanje	Na gradilištu	Redovne nadzorne kontrole	U toku eksploatacije kanala	Srbija Vode Beograd Vode Vode Vojvodine

MOGUĆI NEGATIVAN UTICAJ	PARAMETRI ZA MONITORING	LOKACIJA MONITORINGA	VRSTA MONITORINGA	MOGUĆI NEGATIVAN UTICAJ	PARAMETRI ZA MONITORING
Zagađenje vode i zemljišta prouzrokovano neadekvatnim odlaganjem materijala iz iskopa i građevinskog otpada	Postojanje zona/ lokacija za preliminarno odlaganje otpada	Na i u blizini gradilišta	Inspekcija	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
Gubitak gornjeg sloja humusa zbog privremenih pristupnih puteva i zona rada, degradacija terena	Precizno određivanje položaja pristupnih puteva i zona rada u cilju sprečavanja njihovog proširenja	Na pristupnim putevima i gradilištima	Inspekcija, osmatranje	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
	Čišćenje pristupnih puteva i zone rada, nakon završetka građevinskih radova	Na pristupnim putevima i gradilištima	Inspekcija, osmatranje	Nakon završetka građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
	Vraćanje terena u stanje približno prvobitnom nakon završetka građevinskih radova i nakon eksploatacije iz kamenoloma	Na gradilištu i u kamenolomima	Nenajavljena inspekcija	Nakon završetka građevinskih radova	Stručnjak za zaštitu životne sredine, projektne implementacione jedinice
Privremeno zagađenje vazduha (prašina) uslovljena transportom građevinskih materijala i kamionskim saobraćajem	Prskanje vodom u cilju suzbijanja prašine	Na pristupnim putevima i gradilištima	Inspekcija, osmatranje	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
Buka i vibracije	Prekid građevinskih radova u utvrđeno vreme (tj. rad u toku dnevnih časova)	Na pristupnim putevima i gradilištima	Inspekcija, osmatranje	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
	Merenje nivoa buke (Db)	Na i u blizini gradilišta	Inspekcija	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor
Bezbednost na radu	Upotreba zaštitne opreme, organizacija saobraćaja	Na gradilištu	Inspekcija	U toku izvođenja građevinskih radova	Izvođač radova, Nadzor

## 7. ODGOVORNOSTI U POGLEDU UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE

Za svaki potencijalni uticaj na životnu sredinu, Plan upravljanja životnom sredinom definiše sledeće:

- Predlog mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu; i
  - Tela ili organizacije odgovorne za sprovođenje ovih mera, koje su podeljene na sledeći način:
- Izvršne organizacije koje su odgovorne za sprovođenje mera. Za ovaj specifičan zadatak, izvršne organizacije (npr. projektantske kuće sa kojima je sklopljen ugovor) će se postarati da su sva neophodna odobrenja i dozvole (npr. Mišljenja o proceni uticaja na životnu sredinu, vodoprivredne i dozvole za odlaganje materijala iz iskopa, otpada i građevinskog šuta) pribavljene od nadležnih organa pre objavljivanja tendera za građevinske radove. U toku izvođenja različitih faza građevinskih radova, izvođači će biti odgovorni za fizičku realizaciju mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu koje se navode u ovom planu upravljanja zaštitom životne sredine, a sve u skladu sa politikom Svetske Banke i relevantnim zakonodavstvom Republike Srbije iz oblasti zaštite životne sredine.
  - Nadzorne organizacije će biti odgovorne za nadzor nad izvršnim organizacijama kako bi obezbedile da se mere ublažavanja uticaja na životnu sredinu sprovede kako je planirano. Direkcija za vode i Jedinica za implementaciju (JIP) će biti odgovorni za nadzor, u smislu adekvatnosti i pouzdanosti izvođenja radova u dogovorenim rokovima, kao i sprovođenja mera navedenih u Planu upravljanja zaštitom životne sredine (PUŽŽS), a takođe će imati odgovornost da utvrde i da li su relevantni izvođači pribavili sva neophodna odobrenja i dozvole od nadležnih državnih i opštinskih organa pre objavljivanja tendera za izvođenje građevinskih radova. U toku svojih nadzornih misija Svetska banka može zahtevati da putem metode slučajnog uzorka proveri da li su pomenute dozvole pribavljene i da li su važeće (tj. da nisu istekle), kao i da li se mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i komponente monitoringa navedene u Planu upravljanja zaštitom životne sredine (PUŽŽS) primenjuju na terenu u toku različitih faza izvođenja radova, u skladu sa politikom Svetske Banke i relevantnim zakonodavstvom Republike Srbije iz oblasti zaštite životne sredine.
  - Različita ministarstva su nadležna za različite dozvole. Ministarstvo finansija, zajedno sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede su zaduženi za proces izdavanja dozvola za građevinske radove. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede sa Direkcijom za vode i Javnim vodoprivrednim preduzećima “Srbija Vode”, “Beogradvode” i “Vode Vojvodine” obezbeđuje vodoprivrednu tehničku dokumentaciju, različite vrste dozvola neophodnih za izvođenje i nadzor radova, kao i uslove za organizaciju i sprovođenje mera za protiv zagađenja vode. Hidrometeorološki zavod je zadužen za uzimanje uzoraka i monitoring kvaliteta vode.

### 7.1. Ekološki odgovorne odredbe ugovora za izvođenje građevinskih radova

Najveći broj uticaja na životnu sredinu u toku izvođenja građevinskih radova se mogu ublažiti unošenjem adekvatnih odredaba u ugovore o izvođenju građevinskih radova. Revizije ovih odredaba moraju da obuhvate, ali da ne budu ograničene na sledeće:

- Poštovanje opštih nacionalnih smernica za zaštitu životne sredine;
- Poštovanje relevantnih pravilnika – operativnih dokumenata Svetske Banke;
- Zaštita kulturno istorijskih spomenika;
- Adekvatno odlaganje građevinskog i otpada iz iskopa;
- Pravilno lociranje gradilišnih objekata;
- Vraćanje terena na gradilištima u stanje približno prvobitnom, nakon završetka građevinskih radova;
- Bezbednost i zdravlje na radu (od konsultanta i izvođača radova se očekuje da se pridržavaju važećih zakona i propisa koji regulišu oblast bezbednosti na radnom mestu).

Ovaj Plan upravljanja zaštitom životne sredine (PUŽŽS), koji takođe obuhvata Plan ublažavanja uticaja na životnu sredinu i Plan monitoringa životne sredine dat u odeljcima 4 i 5 ovog Plana za upravljanje zaštitom životne sredine, moraju biti sastavni deo ugovora za izvođenje građevinskih radova.

## **8. IMPLEMENTACIJA PROJEKTA**

Kancelarija za pomoć i obnovu poplavljenih područja biće odgovorna za nadzor svih aspekata implementacije projekta. Za funkcije upravljanja projektom i dnevne operativne projektne aktivnosti biće zaduženi EPS, Uprava za agrarna plaćanja (UAP) (uz podršku Uprave za trezor) i Jedinica za implementaciju projekta (JIP), uspostavljena u okviru Direkcije za vode (DV).

## **9. MONITORING I IZVEŠTAVANJE**

### **9.1. Monitoring projekta hitne sanacije od poplava (FERP)**

Za monitoring projekta hitne sanacije od poplava (FERP) biće zaduženi EPS i Jedinica za implementaciju projekta (JIP), formirana u okviru Direkcije za vode (DV). Informacije i podaci prikupljeni od svih agencija uključenih u implementaciju ovog projekta će biti uneti u opšti Izveštaj o monitoringu i evaluaciji (M&E). Kancelarija za pomoć i obnovu poplavljenih područja će redovno vršiti nadzor nad aktivnostima monitoringa i evaluacije kroz reviziju projektnih izveštaja, evaluirati postignute rezultate, kao i davati smernice organizacijama angažovanim na implementaciji projekta, u smislu korektivnih aktivnosti koje menadžment treba da preduzme.

Izvođač radova je dužan da realizuje sve aktivnosti monitoringa (uzorkovanje, merenja i dr.) propisane u Planu monitoringa u okviru Plana upravljanja životnom sredinom (PUŽŽS), koji je sačinjen za projekat na kome je izvođač radova angažovan.

Konsultant zadužen za poslove nadzora će biti odgovoran za monitoring svih aktivnosti izvođenja radova, uključujući i zaštitu životne sredine u toku sprovođenja projekta uređenja toka potoka Mesić. Konsultant zadužen za poslove nadzora će, u slučaju potrebe biti ovlašćen za realizaciju dodatnih uzorkovanja.

### **9.2. Planovi monitoring životne sredine**

Monitoring plan za Projekat hitne sanacije od poplava (FERP) i pod-projekte, mora da bude u skladu sa tenderskom dokumentacijom. Osnovne komponente planova monitoring uključuju sledeće:

- Aspekte životne sredine koji će biti predmet monitoringa i načine verifikacije;
- Specifična područja, lokacije i parametre koji će biti predmet monitoringa;
- Primenljive standarde i kriterijume;
- Monitoring nabavke materijala (potvrđuje postojanje adekvatnih ekoloških dozvola);
- Trajanje;
- Institucionalnu odgovornost za monitoring i nadzor.

### **9.3. Izveštavanje**

#### **9.3.1. Izvođač radova Jedinici za implementaciju projekta (JIP)**

Izvođač radova će pripremiti izveštaje o poštovanju Plana upravljanja zaštitom životne sredine kao i Plan implementacije za specifično gradilište, u formi Kvartalnog izveštaja o napretku i dostaviti ih Jedinici za implementaciju projekta (JIP), u štampanoj i elektronskoj verziji, na srpskom i engleskom jeziku.

Izvođač radova će dostavljati kvartalne izveštaje Jedinici za implementaciju projekta (JIP), koji dokumentuju mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu kao i zaštitne mere, zajedno sa

propisanim aktivnostima monitoringa sprovedenim u tom kvartalu. Izvođač radova će voditi računa o kvalitetu životne sredine u skladu sa planovima za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i monitoringa koji čine sastavni deo Plana za upravljanje zaštitom životne sredine (PUZZŠ).

Isto važi i za firme angažovane za monitoring životne sredine i nadzor za deo njihovih aktivnosti vezanih za primenu mera ublažavanja uticaja i monitoringa životne sredine.

Ukoliko se dogodi bilo kakav akcident ili ugrožavanje životne sredine, izveštaj o istom mora biti dostavljen bez odlaganja. Jedinica za implementaciju projekta (JIP) i izvođač radova imaju zajedničku odgovornost u pogledu izveštavanja i ispitivanja incidenata. Izvođač radova je dužan da informiše menadžera projekta i lokalne organe uprave odmah nakon akcidentnog događaja.

#### 9.3.2. Konsultant zadužen za poslove nadzora – Jedinici za implementaciju projekta (JIP)

Nalazi regularnih aktivnosti monitoringa, uključujući i aktivnosti navedene u generičkom Planu monitoringa koje realizuje izvođač radova, će biti uključene u kvartalne Izveštaje o napretku konsultanta zaduženog za poslove nadzora.

#### 9.3.3. JIP prema Ministarstvu, WB, Godišnji izveštaji

Svaki izvođač radova je dužan da pripremi i dostavi Jedinici za implementaciju projekta (JIP) Godišnji izveštaj o stanju životne sredine i socijalnim pitanjima koji obuhvata sve projektne aktivnosti realizovane u toku kalendarske godine. Jedinica za implementaciju projekta (JIP) će dostaviti ove godišnje izveštaje MPŠV i međunarodnim finansijskim institucijama, a isti će uključivati informacije o statusu implementacije mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu koje je preduzeo izvođač radova, dodatne mere za ublažavanje uticaja koje mogu biti primenjene, opis incidenata u smislu nepoštovanja važećih ekoloških dozvola, žalbe lokalnog stanovništva, nevladinih organizacija, kao i načine na koje su ova pitanja rešena. U slučaju smrtnih ishoda ili značajnih akcidenata na gradilištu, Jedinica za implementaciju projekta će bez odlaganja izvestiti Svetsku Banku.

Monitoring i delovanje u skladu sa Okvirom za upravljanje životnom sredinom i društvom (OUŽDS) i Planom za upravljanje zaštitom životne sredine za specifično gradilište, uključujući monitoring i implementaciju mera specifičnih za gradilište za svaki pod-projekat/segment u toku implementacije projekta će biti zadatak Jedinice za implementaciju projekta (JIP), o čemu će ista izveštavati Svetsku Banku u pisanoj formi svakih šest meseci. Jedinica za implementaciju projekta (JIP) će za potrebe projekta angažovati Stručnjaka za zaštitu životne sredine, koji će se starati o kvalitetu implementacije Planova za upravljanje zaštitom životne sredine (PUZZŠ).

### **10. JAVNA RASPARAVA I JAVNI UVID U PLAN UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE (PUZZŠ)**

U skladu sa operativnom politikom WB OP/BP 4.01, radna verzija EMP dokumenta će biti javno izložena u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u zgradi Direkcije za vode i u lokalnoj samoupravi u Vršcu februara 2018. godine, u periodu od 2 sedmice.

## 11. REFERENCE

- 1- Generalni projekat uređenja glavnog toka potoka Mesić od ušća do akumulacije Mesić, Hidroinvest DTD, Novi Sad, godine 2008.
- 2- Idejni projekat uređenja glavnog toka potoka Mesić od ušća do akumulacije Mesić, Hidroinvest DTD, Novi Sad, godine 2010.
- 3 Glavni projekat uređenja I i II deonice toka potoka Mesić, Hidrozavod DTD, Novi Sad, 2013.
- 4 Baza podataka o mostovima – Grad Vršac, Institut za puteve, Beograd, 1996.
- 5 Priručnik za procenu uticaja na životnu sredinu br. 25, Planovi upravljanja zaštitom životne sredine, Sektor za zaštitu životne sredine Svetske Banke, januar 1999. godine.
- 6 Dokument procene projekta, br. 1129, Srbija – Projekat hitne sanacije od poplava, septembar 2014. godine.
- 7 Integrisane bezbednosne politike – dokument ISDSA1019, Integrisane bezbednosne politike (faza procene) – Projekat hitne sanacije od poplava - P152018, septembar 2014. godine.
- 8 Informacije o projektu - dokument, PIDA 12087, Informacije o projektu (faza procene) – Projekat hitne sanacije od poplava - P152018, septembar 2014. godine
- 9 Okvir upravljanja životnom sredinom i društvom (OUŽDS), Projekat hitne sanacije od poplava - P152018, februar 2015. godine.
- 10 Okvirni plan raseljavanja (OPR) Projekat hitne sanacije od poplava - P152018, februar 2015. godine.

# Aneks 1

## ZAKONSKA REGULATIVA

## **ZAKONSKA REGULATIVA REPUBLIKE SRBIJE VEZANA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE**

### **ANEKS 1: RELEVANTNA NACIONALNA ZAKONOSKA REGULATIVA OD JANUARA 2015. GODINE**

U nastavku su navedeni najznačajniji, trenutno važeći zakoni i propisi Republike Srbije, iz oblasti zaštite životne sredine koji će biti relevantni u toku planiranja, projektovanja, izvođenja građevinskih radova, kao i upravljanja ovim projektom:

1. Zakon o planiranju i izgradnji ("Sl. Glasnik RS" br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014)
2. Zakon o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS" br. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16)
3. Zakon o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS" br. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16)
4. Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. Glasnik RS" br. 135/2004, 36/2009)
5. Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. Glasnik" br. 135/2004)
6. Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. Glasnik RS", 36/09, 14/16)
7. Zakon o zaštiti od buke ("Sl. Glasnik RS", 36/09, 88/10)
8. Zakon o vodama ("Sl. Glasnik RS", 30/10, 93/12)
9. Zakon o šumama ("Sl. Glasnik of RS", 30/10, 93/12, 89/15)
10. Zakon o zaštiti vazduha ("Sl. Glasnik RS", 36/09, 10/13)
11. Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu ("Sl. Glasnik of RS", 101/05, 91/15)
12. Zakon o poljoprivrednom zemljištu, ("Sl. Glasnik RS" Br. 62/06, 65/08, 41/09, 112/2015)

Propisi doneti na osnovu Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu, uključuju sledeće:

13. Uredba o utvrđivanju Liste projekata za koje je obavezna procena uticaja na životnu sredinu i Liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu ("Sl. Glasnik RS" br.114/08)
14. Pravilnik o sadržini zahteva o potrebi procene uticaja i sadržini zahteva za određivanje obima i sadržaja studije o proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. Glasnik RS" Br. 69/05)
15. Pravilnik o sadržaju studije o proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. Glasnik RS" br. 69/05)
16. Pravilnik o postupku javnog uvida, prezentaciji i javnoj raspravi o studiji o proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS" br. 69/05)
17. Pravilnik o radu tehničke komisije za ocenu studije o proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS" br. 69/05)
18. Pravilnik o dozvoljenom nivou buke u životnoj sredini ("Sl. Glasnik RS" br. 72/10)
19. Uredba o kategorizaciji vodnih tela ("Sl. Glasnik SRS" br. 5/68)
20. Pravilnik o opasnim materijama u vodama ("Sl. Glasnik SRS" Br. 31/82)

Ostali relevantni propisi Republike Srbije:

21. Zakon o potvrđivanju konvencije o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravosuđa u oblastima koje se tiču životne sredine (“Sl. Glasnik RS”, 38/09)
22. Evropski komitet za zaštitu zdravlja i životne sredine. Kopenhagen, SZO Regionalna kancelarija za Evropu, 2006 ([http://www.euro.who.int/eehc/implementation/20061010\\_9](http://www.euro.who.int/eehc/implementation/20061010_9) assessed 29 December 2009).
23. Skupština Republike Srbije. Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini. Službeni glasnik Republike Srbije, br. 36/09, 88/10.
24. Skupština Republike Srbije. Zakon o upravljanju otpadom. Službeni glasnik Republike Srbije, 2009, br. 36/09.
25. Skupština Republike Srbije. Ustav Republike Srbije. Službeni glasnik Republike Srbije, 2006, br. 98/06.
26. Skupština Republike Srbije. Zakon o zaštiti životne sredine. Službeni glasnik Republike Srbije, 2004, br. 135/04.
27. Skupština Republike Srbije. Zakon o zaštiti vazduha. Službeni glasnik Republike Srbije, 2009, br. 36/09.
28. Skupština Republike Srbije. Zakon o hemikalijama. Službeni glasnik Republike Srbije, 2009, br. 36/09.
29. Skupština Republike Srbije. Zakon o biocidnim proizvodima, 2009, br. 36/09.
30. Skupština Republike Srbije. Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu. Službeni glasnik Republike Srbije, 2005, br. 101/05, 91/15.
31. Skupština Republike Srbije. Zakon o zaštiti životne sredine. Službeni glasnik Republike Srbije, 2009, br. 135/04, 36/09.
32. Savezna skupština. Odluka o dozvoljenom nivou buke u životnoj sredini. Službeni glasnik Republike Srbije, 2010, br. 72/10.
33. Skupština Republike Srbije. Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađenja. Službeni glasnik Republike Srbije, br. 135/04, (<http://www.basel.int/legalmatters/natleg/serbia-04e.pdf>, accessed 11 January 2010).

## Aneks 2

# USLOVI NADLEŽNIH INSTITUCIJA

**Aneks 2: Uslovi Direkcije za Vode**

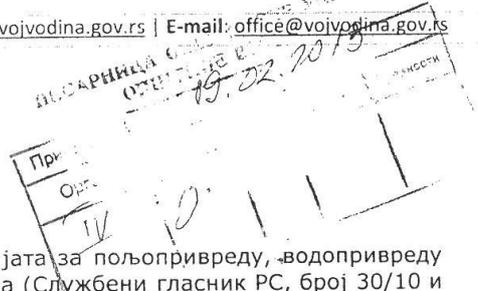
Република Србија  
Аутономна Покрајина Војводина  
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА  
ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО  
Бул. Михајла Пупина 16  
21000 Нови Сад



Republic of Serbia  
Autonomous Province of Vojvodina  
PROVINCIAL SECRETARIAT OF  
AGRICULTURE, WATER ECONOMY AND FORESTRY  
Bul. Mihajla Pupina 16  
21000 Novi Sad

Tel: +381.21.456721 | Fax: +381.21.456040 | Web: [www.psp.vojvodina.gov.rs](http://www.psp.vojvodina.gov.rs) | E-mail: [office@vojvodina.gov.rs](mailto:office@vojvodina.gov.rs)

Број / N<sup>o</sup> : 104-325-169/2013-04  
Датум / Date : 18.02.2013. године  
Нови Сад / Novi Sad



На основу надлежности Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство сагласно члану 118 Закона о водама (Службени гласник РС, број 30/10 и 93/12), у вези са чланом 46 Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи (Службени лист АП Војводине, број 4/10, 4/11, 20/12, 26/12 и 40/12-пречишћен текст) и овлашћења покрајинског секретара истог органа бр. 104-031-80/2012-01 од 17.07.2012. године и члану 192 Закона о општем управном поступку (Службени лист СРЈ, број 33/97 и 31/01 и Службени гласник РС, број 30/10), решавајући по захтеву инвеститора ОПШТИНА ВРШАЦ, из Вршца, ул. Трг победе број 1, (МБ 08044937, ПИБ 102654128) у управној ствари издавања водних услова, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство доноси

**РЕШЕЊЕ  
О ВОДНИМ УСЛОВИМА**

Издају се инвеститору, ОПШТИНА ВРШАЦ, из Вршца, ул. Трг победе број 1, за израду техничке документације за уређења I и II деонице потока Месић, од km 0+000 (ушће у Вршачки канал), до km 2+597,90 (108m узводно од моста у улици Соње Маринковић), следећи водни услови:

1. Техничку документацију урадити на нивоу главног пројекта, према важећим прописима и нормативима за ову врсту објеката, у складу са прописима ;
2. Техничку документацију урадити на основу урбанистичке и планске документације (Генерални план Вршца, „Службени лист општине Вршац“ број 4/2007 и 6/2007, Информација о локацији, за изградњу на кат. парц. бр. 27556 и 9693 КО Вршац, у Вршцу, поток Месић, број 353-24/2013-IV-03 од 06.02.2013. године, издата од стране РС АПВ Општина Вршац Општинска управа Одељење за урбанистичко-грађевинске и имовинско правне послове), у складу са претходно прикупљеним подлогама ;
3. Техничку документацију урадити на важећој геодетској подлози израђеној на бази снимања постојећег стања терена и објеката и усклађивања са постојећим објектима на терену. Техничком документацијом дефинисати диспозицију, намену и површину свих планираних радова, објеката у односу на водне објекте (у хоризонталном и вертикалном смислу), повезано са важећом катастарском подлогом;
4. На главни пројекат прибавити техничку контролу, према важећим законским прописима;
5. За потребе израде техничке документације извршити хидролошке и хидрауличке прорачуне, за цео слив потока, узимајући у обзир утицај израђене акумулације Месић. При прорачунима користити постојеће хидролошке и хидрауличке прорачуне израђене за цео слив, урађене за потребе генералног и идејног пројекта. Израдити детаљан хидраулички прорачун за предметну деоницу;
6. Геометријске карактеристике каналског пресека у потпуности задржати у бетонираном делу корита. Земљани делови корита, пропусти, силазне рампе и слично се могу формирати у проширеном габариту (оквашени

- обим при максималном протицају), поштујући захтеве несметаног одвијања саобраћаја и одржавања корита потока;
7. Предвидети да се у ужој зони града, на бетонираним делу корита, може кретати тешка грађевинска механизација, на деоницама између пропуста, ради одржавања корита у периоду малих вода;
  8. У водоток Месић се могу упуштати условно чисте атмосферске воде. Забрањено је у атмосферску канализацију и водоток Месић без претходног пречишћавања упуштати било које отпадне воде које према Уредби о категоризацији водотока и Уредби о класификацији вода (Службени гласник СРС бр. 5/68) не задовољавају критеријуме за II класу вода;
  9. Упуштање условно чистих атмосферских вода у поток Месић пројектовати путем уређеног испуста осигураног од ерозије, који не залази у протицајни профил реципијента;
  10. За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинске пумпе и слично), чији је реципијент корито потока Месић, предвидети одговарајући третман на сепаратору уља и таложнику. Садржај уља и суспендованих материја у третираној води која се улива у поток Месић треба да испуњава параметре II класе вода према Уредби о класификацији вода (Службени гласник СРС бр. 5/68) и испуњава услове из планског документа „Информација о локацији, за изградњу на кат. парц. бр. 27556 и 9693 КО Вршац, у Вршцу, поток Месић, број 353-24/2013-IV-03 од 06.02.2013. године“, издата од стране РС АПВ Општина Вршац Општинска управа Одељење за урбанистичко-грађевинске и имовинско правне послове, део који третира одвођење атмосферских вода;
  11. Пројектом утврдити сва места улива у поток Месић и њихову легалност. Пре почетка извођења радова, а најкасније током извођења радова, предвидети уклањање и блиндирање свих излива у поток Месић који нису легализовани и начин њиховог затварања. Пројектовати начин осигурања од ерозије обала у зони свих улива који остају у функцији;
  12. Технологију радова на уређењу корита потока Месић усвојити такву да у свим фазама изградње поток буде у пуној функцији;
  13. На делу потока са бетонском облогом, предвидети мере којима се смањују филтрационе силе и притисак подземних вода на бетонску облогу, а којима се, уједно обезбеђује додатно оцеђивање терена;
  14. Пројектом спровести и приказати анализу пропусне моћи постојећих водних објеката (пропусти и мостови) и дефинисати њихову евентуалну реконструкцију и изградњу нових водних објеката;
  15. Пројектом утврдити места свих укрштања и паралелних вођења инсталација са водним објектима (уливима, каналима, заштитним објектима, обалама, пропустима-мостовима) у зони потока Месић и приказати их на ситуационом плану, у погодној размери. Свако укрштање једнозначно одредити стационом водока, и бројем катастарске парцеле на којој се дешава укрштање и приказати како ситуацијом, тако и у карактеристичним попречним и у подужном пресеку;
  16. При пројектовању нових објеката за укрштања са потоком Месић, снимити постојеће стање корита потока и приказати на ситуационом плану, у погодној размери, како постојеће тако и пројектовано стање. Свако новопроектвано укрштање једнозначно одредити стационом водока, бројем катастарске парцеле на којој се планира укрштање и приказати како ситуацијом, тако и у карактеристичним попречним и у подужном пресеку, тако да буде приказано и постојеће (снимљено) и пројектовано стање. При пројектовању положаја цевовода (продуктовода) узети у обзир снимљено-постојеће стање;
  17. За сва укрштања инсталација са постојећим одбрамбеним насипима дуж потока Месић, пројектовати укопавањем обавезне заштитне цеви до 1,00 m, по крунама и косинама;

18. Сва подземна укрштања са потоком Месић пројектовати са обавезним полагањем инсталација у заштитну цев, испод дна канала, тако да горња ивица заштите буде минимално 1,00m испод дна канала. Минимална дужина заштитне цеви мора бити једнака ширини потока Месић у нивоу терена, увећана за ширине радно инспекционих стаза (по 5,0m на левој и десној обали). Уколико је надслој земље такав да омогућава довољну заштиту инсталација при пролазу тешке грађевинске инсталације, што се прорачуном доказује, дужина заштитне цеви може бити и мања од 5,0m у зони радно-инспекционих стаза;
19. Подземна укрштања цевовода са потоком Месић на локацијама уз пропуст (мост) пројектовати на удаљености од минимално 5,0m од пропуста, осим на већ постојећим локацијама укрштања, под углом што је могуће ближе углу од 90<sup>0</sup>;
20. При надземном укрштању инсталација са потоком Месић на локацијама уз пропуст (мост), дозвољава се да се инсталације поставе у заштитну цев и причврсте бочно уз носећу конструкцију пропуста (моста), тако да се не умањује светли отвор пропуста;
21. Пројектном документацијом утврдити стање постојећих пропуста (мостова) у смислу њихове стабилности и могућности качења инсталација уз носећу конструкцију;
22. За случај укрштања инсталација са цевастим пропустима, уколико је надслој земље изнад цевастог пропуста задовољавајући, укрштање се може извести у склопу пропуста, у банкини саобраћајнице. Инсталација се мора поставити у заштитну цев која се затим може поставити тако да јој је положај смакнут у односу спољашњи габарит самог цевастог пропуста најмање за 1m лево или десно од зоне изнад темена самог цевастог пропуста;
23. За случај вођења цевовода (продуктовода) паралелно са потоком Месић, управно растојање између ивице обале регулисаног потока и цевовода (продуктовода) мора бити минимално 10,0m. У том појасу није дозвољена изградња надземних објеката, а подземни објекти морају бити укопани најмање 1,0m испод коте радно-инспекционе стазе и морају бити димензионисани на оптерећење од тешке грађевинске механизације;
24. При вођењу цевовода (продуктовода) паралелно са уређеним коритом потока Месић, у циљу рационалног коришћења водног земљишта и свођења могућности оштећења предметне инсталације за време одржавања протицајног профила, евентуалне реконструкције или привођења водног земљишта другој намени, где год је могуће, цевовод (продуктовод) водити на растојању већем од 10,0m;
25. ЈВП „Воде Војводине“ задржава право да затражи трајно измештање трасе цевовода (продуктовода) и других инсталација вођених паралелно траси уређеног корита потока Месић, уколико то налаже интерес водопривреде, о трошку инвеститора, без права надокнаде штете, у року од најдуже 30 дана, осим у случају када је цевовод (продуктовод, инсталација ...) положен по линији експропријације (или уз њу);
26. Пројектованим решењем предвидети да се у току извођења радова и експлоатације не ремети нормално функционисање водних објеката, спречи оштећење водних објеката и промена постојећег режима воде;
27. За све друге активности које ће се евентуално обављати, предвидети адекватно техничко решење у циљу нормалног функционисања водних објеката и спречавања загађења површинских и подземних вода и промене постојећег режима воде;
28. У случају настанка оштећења на водним објектима, иста се морају отклонити у најкраћем року, о трошку инвеститора, односно корисника предметне инсталације, уз обезбеђен надзор ЈВП-а „Воде Војводине“;
29. Техничком документацијом предвидети да се по завршетку извођења радова на уређењу предметне деонице корита потока Месић изврши чишћење корита потока и околног терена од заосталог грађевинског материјала, земље из ископа и преостале опреме за извођење радова, да се исти уклоне из зоне радова и да се сви водни објекти доведу у функционално стање;

30. Обавеза је инвеститора, односно корисника, да по пријему писменог захтева ЈВП-а „Воде Војводине“ Нови Сад, за потребе извођења водопривредних радова (санација, реконструкција или хитне интервенције), о свом трошку и без права на надокнаду, изврши измештање цевовода-инсталација и њихових ознака, као и да по завршету радова исте врати у претходно стање;
31. Границе и намена земљишта чији је корисник ЈВП Воде Војводине Нови Сад и земљишта које је у јавној својини Општине Вршац, не могу се мењати без обостране сагласности;
32. Инвеститор нема обавезу регулисања имовинско-правних односа за коришћење водног земљишта чија је намена одвођење сувишних вода и одбрана од поплава;
33. Важност ових водних услова престаје по истеку 2 (две) године од датума издавања, ако у том року није поднет захтев за издавање водне сагласности;
34. По завршетку израде техничке документације обратити се Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство захтевом за издавање водне сагласности, у складу са прописима;

### Образложење

Инвеститор, ОПШТИНА ВРШАЦ, из Вршца, ул. Трг победе број 1, поднео је захтев без броја од 06.02.2013. године у поступку добијања водних услова за израду техничке документације уређења I и II деонице потока Месић, од km 0+000 (ушће у Вршачки канал), до km 2+597,90 (108m узводно од моста у улици Соње Маринковић), на катастарским парцелама 27556 и 9693, катастарска општина Вршац, општина Вршац. Предмет је заведен у Писарници покрајинских органа под бројем 104-325-169/2013-04 од 08.02.2013. године.

Уз захтев, достављена је следећа документација:

- Попуњен образац О-1, захтев за издавање водних услова, од 06.02.2013. године;
- Подаци о подносиоцу захтева – Извод из регистра, број 052-89 од 17.08.2012. године, РС Републички завод за статистику;
- Потврда о извршеној регистрацији од 26.02.2003. године, РС Министарство финансија и економије Пореска управа Београд;
- Копија плана катастарске парцеле број 27556, од 08.10.2012. године, РС РГЗ Служба за катастар непокретности Вршац;
- Копија плана катастарске парцеле број 9693, од 04.10.2012. године, број 953-1-287/2012, РС РГЗ Служба за катастар непокретности Вршац, шест листова;
- Извод из листа непокретности број 13899 к.о. Вршац, број 952-1-3034/2012 од 04.10.2012. године, РГЗ Служба за катастар непокретности Вршац;
- Извод из листа непокретности број 13263 к.о. Вршац, број 952-1-3034/2012 од 04.10.2012. године, РГЗ Служба за катастар непокретности Вршац;
- Информацију о локацији, за изградњу на кат. парц. бр. 27556 и 9693 КО Вршац, у Вршцу, поток Месић, број 353-24/2013-IV-03 од 06.02.2013. године, издата од стране РС АПВ Општина Вршац Општинска управа Одељење за урбанистичко-грађевинске и имовинско правне послове;
- Мишљење у поступку издавања водних услова број I-1103/9-12 од 01.02.2013. године, издато од стране ЈВП Воде Војводине Нови Сад;
- Мишљење број 92-I-1-463/2012 од 12.10.2012. године, издато од стране РС Републички хидрометеоролошки завод из Београда;
- Технички опис објекта, радова;
- Генерална ситуација планираних радова на уређењу потока Месић;

На основу приложене документације констатовано је следеће:

Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство је у оквиру својих надлежности дао услове у ставу 1 диспозитива решења, у складу са одредбама чл. 113, 114, 119–121 Закона о водама (Службени гласник РС број 30/10 и 93/12).

Локација планираних радова се налази на катастарским парцелама 27556 и 9693, катастарска општина Вршац, општина Вршац. Право коришћења на катастарској парцели 27556 има ЈВП Воде Војводине Нови Сад. Катастарска парцела 9693 се налази у јавној својини Општине Вршац. Најближи водоток је поток Месић. Локација припада сливу реке Дунав и водном подручју Бачка и Банат.

На основу чл. 117 Закона о водама, објекат припада типу објеката број 13) систем за одвођење атмосферских вода насеља и типу објеката број 19) уређење водотока и изградња заштитних водних објеката. Према чл. 43 истог закона, предметни радови могу да утичу на водну делатност у смислу уређења водотока и заштиту од штетног дејства вода.

Разматрањем поднетог захтева и приложене документације установљено је да инвеститор, ОПШТИНА ВРШАЦ из Вршца, ул. Трг победе број 1, има намеру да изради техничку документацију за уређење I и II деонице потока Месић, од km 0+000 (ушће у Вршачки канал), до km 2+597,90 (108m узводно од моста у улици Соње Маринковић), на катастарским парцелама 27556 и 9693, катастарска општина Вршац, општина Вршац. Предметном пројектном документацијом, Инвеститор намерава да уреди корито потока Месић на начин да регулисано корито има способност да прихвати 1% велику воду.

Поток Месић, укупне дужине 19,34km извире на Вршачким планинама испод Гудуричког врха и улива се у Вршачки канал на стационожи 9+830km Вршачког канала. Поток Месић пролази кроз град Вршац од стационоже 3+750 до улива у Вршачки канал. На стационожи 7+340 је 1982. године изграђена брана Месић са акумулацијом, која трансформише поплавни талас и смањује максималне протицајне воде низводно од ње. За брану и акумулацију Месић не постоји издата водопривредна дозвола. Постојећа траса потока Месић низводно од бране „Месић“ има дужину 7340,50m. Регулисани ток потока почиње на крају брзотока бране „Месић“. Дуж тока потока Месић постоји петнаест мостова, од којих су они у ужем градском језгру типа лучних камених мостова. Под посебном заштитом као споменик културе је мост на km 2+490,40 у улици 2. Октобар. На делу корита од km 1+050 до ушћа у Вршачки канал, корито потока је земљано, обрасло растињем, са обалним насипима као начином заштите од великих вода.

Од изградње бране, нису забележене поплаве. Само корито потока Месић је запуштено, а протицајни профил смањен замуљењем и растињем. Техничком документацијом уређења корита потока Месић, планира се уређење тока воде, пролазак кроз критичне мостове, и обезбеђење да се велике воде не изливају на критичним деоницама тока, од бране до ушћа у Вршачки канал.

Водни услови су донети на основу Мишљења у поступку издавања водних услова бр. I- I-1103/9-12 од 01.02.2013. године издатог од стране ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад и остале достављене документације, у складу са одредбама чл. 118 Закона о водама.

Услови бр. 1-4 диспозитива Решења су дати у складу са одредбама Закона о водама, смерницама из Водопривредне основе РС (Службени гласник РС, број 11/02) и Закона о планирању и изградњи (Службени гласник РС, број 72/09, 81/09, 64/10 и 24/11), уз обавезне прилоге:

- доказ да је предузеће, радња или друго правно лице уписано у регистар за израду техничке документације са приложеним важећим и одговарајућим лиценцама одговорних пројектаната,
- технички извештај и сви релевантни прорачуни, технологија извођења радова, и др. ...
- графички прилози, ситуације... итд.

Важност водних услова је дефинисана чл. 116 Закона о водама, што је решено условом бр. 33 диспозитива. Условом број 34 дата је обавеза подносиоцу захтева да се по завршетку израде техничке документације, односно испуњењу услова из чл. 6-10 Правилника о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката и садржини мишљења у поступку издавања водних услова (Службени гласник Републике Србије

бр. 74/10 и 116/12), обрати овом секретаријату захтевом ради издавања водне сагласности у складу са чл. 119 Закона о водама.

Прегледом приложене документације, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство доноси решење о издавању водних услова под условима наведеним у диспозитиву решења.

Решење је уведено у уписник водних услова Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство за водно подручје Бачка и Банат под редним бројем 398 од 18.02.2012. године, у складу са Правилником о садржини, начину вођења и обрасцу водне књиге (Службени гласник РС бр. 86/10).

Правна поука: Против решења се може изјавити жалба министру пољопривреде, шумарства и водопривреде у року од 15 дана од дана достављања решења, путем Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство Нови Сад.

Доставити:

- ОПШТИНА ВРШАЦ, Вршац, ул. Трг победе број 1
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, Бул. уметности 2а, Нови Београд
- ЈВП Воде Војводине Нови Сад, Бул. Михајла Пупина 25
- Надлежни водни инспектор
- Водна књига
- Архива

ПО ОВЛАШЋЕЊУ ПОКРАЈИНСКОГ СЕКРЕТАРА  
ПОМОЋНИК СЕКРЕТАРА



Uslovi zaštite spomenika kulture pribavljeni od Zavoda za zaštitu spomenika kulture



ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ПАНЧЕВУ

INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS PANCEVO

ЖАРКА ЗРЕЊАНИНА 17, 26000 ПАНЧЕВО, ТЕЛ.: 013/ 351-472, 348-487, ТЕЛ.ФАКС: 013/351-851

Број: 765/2

Дана: 26.11.2012. године

JJ/CB/JC

„HIDROZAVOD DTĐ“  
Акционарско друштво за студије,  
истраживања, пројектовања и инжињеринг

Примљено:	10.12.2012.
Org. јед.	1630
Вредност	

Завод за заштиту споменика културе у Панчеву, на основу члана 27. став 1. тачка 1., члана 99. став 2. тачка 1., члана 100. став 1., и члана 104. Закона о културним добрима ("Службени гласник РС" бр. 71/94) и члана 131. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97, 31/01), у предмету утврђивања услова за уређење главног тока потока Месић од ушћа до акумулације "Месић", на захтев бр. 765 од 18.10.2012.године странке Општина Вршац, Трг победе бр. 1, Вршац, коју заступа пуномоћник Владимир Бајић, доноси

### РЕШЕЊЕ

И Са становишта заштите добара која уживају претходну заштиту, мере техничке заштите и други радови на уређењу главног тока потока Месић од ушћа до акумулације "Месић", могу се предузети на основу "Идејног пројекта уређења главног тока потока Месић од ушћа до акумулације "Месић" достављеном уз захтев странке (који је израдио "Хидроинвест ДТД" из Новог Сада, бр.пројекта Е-П-12/2008 од јуна 2010.године) и на основу следећих услова Завода:

#### Археологија

- На деловима трасе на којима су констатовани локалитети са археолошким садржајем и приликом изградњи рампи и степеништа обезбедити вршење периодичног археолошког надзора Завода за заштиту споменика културе у Панчеву током извођења земљаних радова о трошку инвеститора;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Панчеву као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, а све у складу са чланом 109. став 1. Закона о културним добрима.
- Инвеститор је обавезан да благовремено обавести Завод за заштиту споменика културе у Панчеву о почетку земљаних радова.
- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за заштитна ископавања и истраживања, као и за чување, публикавање и излагање добара материјалне културе откривених приликом земљаних радова.

Архитектура

- Очувати и санирати мостове дуж целе трасе; посебну пажњу обратити на мост ст. 2+490.40 ул. 2. Октобар који се чува у свом изворном изгледу, са свим стилским карактеристикама, декоративним елементима и аутентичним материјалима; препоручује се израда посебног пројекта санације и рестаурације оgrade овог моста;
- Уређење обале, партерно и хортикултурно опремање, постављање елемената урбаног мобилијара, уличног и декоративног осветљења треба урадити за деоницу II према посебним условима и пројекту;
- Током извођења радова не сме бити угрожена статичка стабилност мостова и објекта у непосредној близини корита.

II Пројекат односно документација морају бити израђени у свему у складу са издатим условима из тачке I овог решења.

III Ово решење не ослобађа подносиоца захтева обавезе прибављања и других услова, сагласности и дозвола предвиђених прописима о изградњи објеката и о планирању и уређењу простора и насеља.

IV По изради пројектне документације у складу са овим условима, подносилац захтева је дужан да на исте прибави сагласност Завода за заштиту споменика културе у Панчеву.

V Подносилац захтева је обавезан да један примерак пројектне документације преда документацији Завода за заштиту споменика културе у Панчеву.

VI Жалба не одлаже извршење овог решења.

О б р а з л о ж е њ е

Странка Општина Вршац, Трг победе бр. 1, Вршац коју заступа пуномоћник Владимир Бајић поднела је дана 18.10.2012. године под бројем 765 захтев за утврђивање услова за уређење главног тока потока Месић од ушћа до акумулације "Месић". Уз захтев је приложен "Идејни пројекат уређења главног тока потока Месић од ушћа до акумулације "Месић""(који је израдио "Хидроинвест ДТД" из Новог Сада, бр.пројекта Е-П-12/2008 од јуна 2010.године)

Увидом у документацију Завода утврђено је следеће:

На територији Вршца, како путем случајних налаза, тако и ретким и скромним археолошким истраживањима, откривен је велики број археолошких локалитета.

Посматрајући ток потока Месић по планираним деоницама на самом току и у непосредној околини констатовани су следећи локалитети са археолошким садржајем:

У оквиру I деонице:

1. Канал Месић – Локалитет се налази на северном рубу града, где је поток Месић обухваћен каналом. Омеђен је железничком пругом Вршац – Велико Средиште и

историјске целине Старог градског језгра Вршца, према важећем Плану детаљне регулације центра Вршца.

Имајући у виду горе наведено, у складу са чланом 27. став 1. тачка 1., члана 99. став 2. тачка 1., члана 100. став 1., чланом 104. и чланом 109. Закона о културним добрима, као и чланом 131. Закона о општем управном поступку, решено је као у диспозитиву. У складу са чланом 104. став 3. Закона о културним добрима, жалба на решење не задржава извршење овог решења.

ПРАВНА ПОУКА: Против овог решења дозвољена је жалба Републичком заводу за заштиту споменика културе у Београду у року од 15 дана од дана његовог достављања. Жалба се подноси преко доносиоца овог решења.

Директорка  
Душанка Антонијев Стајић



Доставити:

- Подносиоцу захтева
- Грађевинска инспекција, Општина Вршац
- Документација
- Архива

## Uslovi Elektrovojdine

30970

01111111

**ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ**

ОПШТИНА ВРШАЦ

ПБ	05	11	12
Служба			

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ**

**Elektrovojvodina doo**

**НОВИ САД**      ПИБ 102040644      ПЕГДВ 132707386

Регистровано под бројем 56968 у Регистру привредних субјеката

**"Електродистрибуција Панчево"**

Панчево, Милоша Обреновића 6, 26000 Панчево. тел.: 013/315-020, факс 013/335004

Панчево, 24.10.2012

Ваш број:

Наш број: УПВ-4767/2012

ОПШТИНА ВРШАЦ, ОПШТИНСКА УПРАВА  
ВРШАЦ

ТРГ ПОБЕДЕ бр. 1  
26300 ВРШАЦ

### ПРЕДМЕТ: ПРЕТХОДНИ УСЛОВИ

за израду техничке документације за уређење прве и друге деонице тока потока Месић, од моста у ул. Соње Маринсковић, узводно.

На поменутој локацији постоји надземна и кабловкса нисконапонска и средњенапонска мрежа која је власништво "Електродистрибуција Панчево", Панчево.

Приликом израде пројекта потребно је придржавати се следећих услова:

- Укрштање и паралелно вођење са електроенергетским кабловима извести у складу са техничким прописима уз потребне мере сигурности приликом извођења радова пошто су каблови под напоном.
- Забрањују се сва раскопавања у близини надземне електричне мреже на растојањима мањим од 2 м, како се не би угрозила њена стабилност.
- Приликом извођења радова обратити пажњу на кабловске прикључке са надземне мреже како не би дошло до њиховог оштећења.
- 24h пре почетка радова дужни сте да обавестите Електродистрибуцију Панчево, како бисмо се правовремено укључили, испратили радове и спречили оштећења.
- Свако евентуално случајно оштећење на енергетским водовима и уземљивачима обавезно пријавити Електродистрибуцији Панчево, како би се брзом интервенцијом спречиле теже последице.
- Сву штету на електроенергетским водовима сносиће инвеститор, односно извођач радова.
- За израду пројекта неопходно је прибавити подлогу из катастра подземних инсталација не старију од шест месеци са уцртаним свим електроенергетским водовима.

Обавезује се извођач радова да у случају да приликом ископа наиђе на наше кабловске водове одмах извести Сектор за експлоатацију, "Електродистрибуција Панчево", Панчево.

Претходни услови имају своју важност 12 месеци под условом да се пројектант придржава општих техничких услова за ову врсту послова.

Инвеститор је у обавези да се придржава техничких услова за укрштање, приближавање и паралелно вођење својих објеката са енергетским кабловима.

Напомена: Ови претходни услови са овереним ситуацијама морају бити у техничком опису обрађени, а све мора бити у садржају главног пројекта.

С поштовањем!

Доставити:

- Наслову *М*
- Служби за енергетику

Директор огранка  
Биљана Комненић, дипл. ел. инж.



Uslovi Pokrajinskog Zavoda za zaštitu prirode

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ  
 Србија ■ 21000 Нови Сад ■ Радничка 20А  
 Тел: 021/4896-301 ■ Факс: 021/66-16-252  
 e-mail: novi.sad@pzzp.rs ■ www.pzzp.rs



INSTITUTE FOR NATURE CONSERVATION OF VOJVODINA PROVINCE  
 Serbia ■ 21000 Novi Sad ■ Radnicka 20A  
 Phone: +381214896301 ■ Fax: +381216616252  
 e-mail: novi.sad@pzzp.rs ■ www.pzzp.rs

Број: 03 –57/2  
 Датум: 31.01.2018.



ГРАД ВРШАЦ  
 ГРАДСКА УПРАВА  
 НАЧЕЛНИК  
 Трг победе бр.1

Поступајући по достављеном Захтеву Градске управе Града Вршца) везано за издавање услова заштите природе за израду Пројекта уређења I и II деонице потока Месић од km 0+000 до km 2+597,90, на основу члана 141. Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 18/2016), чланова 57. и 102. Закона о заштити природе ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016, у даљем тексту Закон), Покрајински завод за заштиту природе доноси:

**РЕШЕЊЕ**

о условима заштите природе

I. За припрему и реализацију пројекта уређења I и II деонице потока Месић од km 0+000 (ушће у Вршачки канал) до km 2+597,90 у Вршцу утврђују се следећи услови заштите природе:

1. У циљу интегралног уређења вода, обезбедити анализу проблема на нивоу слива потока Месић и фазно решавање проблема:
  - 1.1. Као приоритетно, дефинисати и анализирати нерегулисане атмосферске воде које се сливају са околних терена односно сливног подручја и уливају у поток;
  - 1.2. Израдити варијантно решење уређења потока коришћењем био-техничких мера заштите од ерозије корита потока;
2. При планирању радова неопходно је, поред техничких и економских, сагледати и еколошке, естетске и социјалне ефекте регулације. У фази реализације примењивати еколошке и естетске принципе у погледу обликовања попречних профила и избора материјала за израду регулационих грађевина:
  - 2.1. Обезбедити у највећој могућој мери очување природне трасе водотока, у циљу очувања биолошке разноврсности која зависи од морфолошког облика корита и обала водотока;
  - 2.2. На деоницама где је корито релативно стабилно, обим радова свести на најмању могућу меру;
  - 2.3. Траса и обим радова треба да обезбеде очување биотопа у природном или блиско-природном стању. У току радова избегавати уклањање великог дрвећа у приобаљу, очувати групације аутохтоних дрвенастих врста.
  - 2.4. Приликом изградње обалоутврде применити биотехничка решења, односно тип обалоутврде који омогућује кретање животиња и развој зељасте вегетације (врсте карактеристичне за вегетацију потока);
  - 2.5. Регулационе грађевине уклопити у пејзажне карактеристике средине, коришћењем локалних материјала (камен, биолошки материјали) на видљивим деловима, односно формирати на начин да би се обезбедили неопходни животни услови за опстанак екосистема потока.

3. Планирати спровођење редовних мера одржавања корита и обала потока, којима ће се благовремено уклањати бујични нанос, спречити нагомлавање отпада, и одржавати вегетација која има улогу "биоарматуре" која повезује некохерентни материјал у обалама и повећава њихову стабилност.
4. Размотрити примену техничких решења која обезбеђују проходност обале испод постојећих мостова/пропушта за животиње малих димензија које се крећу уз водоток или у самом кориту, током својих миграција између заштићеног подручја Вршачких планина и локалног еколошког коридора, Вршачког канала:
  - 4.1. Код укрштања водотока (којима се крећу дивље врсте) са саобраћајницама планирати безбедне пролазе за животиње, који могу да се обезбеде на два начина:
    - формирањем хоризонталне површине (терасе паралелном са дном корита) за кретање животиња по косини водотока, ширине 0,4- 0,6 метара;
    - уколико се не оствари услов за изградњу пролаза као у претходној тачки, за водоземце и друге ситне кичмењаке испод површине пута са обе стране канала (код нпр. цевастих пропушта), обезбедити пролазе минималних димензија 1x1m, ако чишћење није могуће одстрањивањем решетки, и 0,6x0,6 m ако је одржавање могуће са површине пута, одстрањивањем решетки. Обезбедити осветљеност, проветравање и редовно чишћење пролаза. Моделирањем терена формирати вертикалну површину висине најмање 0,4 метра којим се спречава доспевање ситних животиња на пут, а усмеравају се према пролазима.
  - 4.2. Пролази за животиње (хоризонталне терасе) унутар мостова и пропушта:
    - треба сместити изнад нивоа просечних водостаја у периоду март-април, са обе стране корита;
    - Косине корита и обале треба да буду грубо храпаве (могуће решење су хоризонтална ребра или урези), што ће спречавати да животиње упадну у воду и олакшаће им излаз из воде;
    - Обезбедити што бољу осветљеност пролаза дневном светлошћу.
5. Услови за озелењавање простора:
  - 5.1. Сачувати и унапредити појас вишеспратне вегетације уз обалу, у ширини од 2-10 метара. Минимална препоручена вегетација обале је травни појас ширине 2 метра;
  - 5.2. У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности за озелењавање не треба користити инвазивне (агресивне алохтоне) врсте. Инвазивне врсте (списак врста у Образложењу) не могу да се користе за озелењавање предметног простора, због непосредне близине природних станишта ПИО "Вршачке планине". Приликом уређења и одржавања зелених површина треба одстранити евентуално присутне самоникле јединке;
  - 5.3. Старе јединке инвазивних врста које поседују декоративну вредност и налазе се у приобаљу потока треба постепено заменити врстама које се не понашају агресивно унутар Панонског биогеографског региона;
6. Радове на уређењу потока усагласити са свим важећим прописима како би се обезбедила заштита земљишта, воде и ваздуха.
  - II. Подносилац захтева је дужан да радове и активности изведе у свему у складу са издатим условима из тачке I. овог Решења.
  - III. Ово Решење не ослобађа обавезе подносиоца захтева да прибави и услове, дозволе и сагласности других надлежних институција, који су предвиђени позитивним прописима.

IV. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања акта не отпочне радове и активности за које је акт о условима заштите природе издат, дужан је да прибави нови акт. Такође, уколико дође до измена захтевом наведених активности, или промене локације/подручја, носилац активности дужан је да поднесе Покрајинском заводу за заштиту природе нов захтев за издавање акта о условима заштите природе.

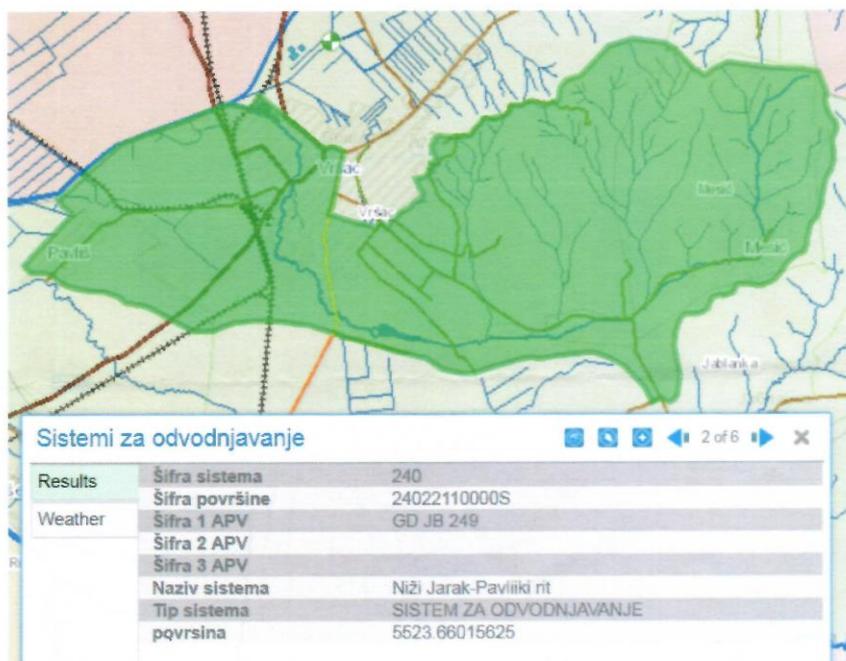
#### Образложење

Начелник Градске управе Града Вршца обратио се Покрајинском заводу за заштиту природе Захтевом под бр. 5/2018-IV-04 од 11.01.2018. године за издавање услова заштите природе за уређење I и II деонице потока Месић од km 0+000 до km 2+597,90 у Вршцу.

У прилогу предметног Захтева је достављена прегледна карта са маркираном зоном будућих радова и заштићеним подручјима, као и технички опис пројектом предвиђених радова. У Захтеву се наводи да Пројекат уређења предметне деонице потока Месић подразумева уређење водног тока, односно грађевинске радове на запуштеном кориту потока у циљу обезбеђења протицајног профила и спречавања изливања великих вода на критичним деоницама тока од бране до ушћа.

На основу увида у достављену документацију, увида у Регистар заштићених природних добара који води овај Завод, констатује се да се поток Месић улива у Вршачки канал, који је еколошки коридор од локалног значаја, а утврђен је Просторним планом града Вршца (Сл. лист општине Вршац бр. 11/09).

Увидом у документацију из Захтева, уочено је да се радови односе на деоницу од станицаже улива потока Месић у Вршачки канал до станицаже km 2+597,90, која, иако се на неким местима тако наводи, није станицажа бране на потоку Месић. Станицажа бране са акумулацијом је km 7+250 потока Месић. У предметном Захтеву се наводи и да од изградње бране није било поплава, а да је основни проблем запуштено корито, које доводи до изливања воде на критичним деоницама, односно замуљеним и вегетацијом обраслим профилима одређених деоница водотока. Увидом у податке ЈВП Воде Војводине, констатује се да поток Месић припада систему/сливу за одводњавање Нижи Јарак-Павлички рит (Слика).



Слика: Приказ граница система за одводњавање којем припада поток Месић (извор: <http://gis.vodevojvodine.com/vodeVojvodineEksterna/>)

Специфичност регулације/уређења водотока као хидротехничке дисциплине је у томе што после извођења радова следи одговор природе, кога није лако, а често није ни могуће предвидети. Нарушавање природног режима водотока, радовима у кориту или изменом режима вода и наноса има за последицу низ краткорочних или дугорочних морфолошких процеса који воде ка успостављању новог равнотежног стања. Сигурност и економичност инжењерских решења у регулацији/уређењу водотока зависи од тога колико се то решење прилагодило природним условима водотока. **У данашње време се речни ток посматра као екосистем и води се рачуна о свим елементима (или подсистемима) речног екосистема.** То су физички подсистем (морфологија, хидрологија, хидраулика, квалитет воде), биолошки подсистем (биљни и животињски свет, биолошки фактори и процеси) и "хумани" подсистем (деловање човека).

Као одговор на растуће претње којима су водени екосистеми изложени, Европска унија је донела Оквирну директиву о води (WFD 2000/60/EC) 2 и више „ћерки директива“, које су заједно први пример јединственог законодавног оквира заштите свих водних ресурса на подручју Европе. Оквирна директива о води (у даљем тексту ОДВ) уводи интегрисани и координирани приступ управљању водним ресурсима, који сагледава површинску и подземну воду и узима у обзир повезаност утицаја одређених активности, повезаност квалитета и квантитета воде, као и намену и коришћење земљишта. Кључни елементи концепта директиве еколошки статус вода управљање водама на нивоу речног слива. ОДВ се заснива на концепту управљања сливовима, чиме уважава природне хидролошке целине, а не административне (државне) границе и представља свеобухватан приступ управљању водним ресурсима. Закон о водама

(Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012 i 101/2016) транспонује основне елементе Оквирне директиве о водама.

Одлуке које се доносе у области управљања водама морају бити координисане са секторима као што су просторно планирање, стамбена изградња, индустрија, пољопривреда и заштита животне средине.

Приликом борбе против ерозије и заштите од бујичних поплава примењује се више система код којих се заправо ради о комбиновању противерозионих радова и мера (хидротехнички, шумскотехнички и агротехнички радови, затим економске, административне, просветно – образовне и пропагандне мере) с којима се утиче на одређени бујични слив или ерозионо подручје.

У важећој законској регулативи из области вода, тачније члану 10. Закона о водама (Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012 i 101/2016), се наводи да се водно земљиште користи на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода, одржавање корита водотока и водних објеката, спровођење мера заштите вода, спровођење заштите од штетног дејства вода и остале намене, утврђене законом о водама. Водно земљиште, у смислу овог закона, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Урбанизација снажно мења инфилтрацију на сливној површини. Непропусне површине као што су путеви и кровови значајно мењају како количину тако и квалитет воде. Непропусне површине повећавају велике воде за време пљускова, снижавају мале воде у доба суше и смањује способност самопречишћавања. Такође се снижава и ниво подземних вода. Та дејства су изузетно значајна при ревитализацији водених токова у урбаним деловима.

Регулацијом се, најчешће, уједначавају морфолошки и хидраулички услови дуж водотока, што доводи до погоршања услова живота подводне и приобалне флоре и фауне односно смањења биолошке разноврсности, односно генералног погоршања квалитета животне средине (брзине воде су повећане изнад одређене границе, услед уклањања вегетације смањена је осенченост и повећана температуре воде, смањена количина биолошког отпадног материјала који је битан за одржање биолошког "ланца"). Такође, присутни су негативни хидролошко-хидраулички ефекти регулације, који се огледају у повећању максималних протока и брзине простирања таласа великих вода.

Разгранати коренови системи присутне вегетације имају улогу "биоарматуре" која повезује некохерентни материјал у обалама и повећава њихову стабилност. Морфолошке карактеристике корита (рушење обала, таложење наноса итд.) се мењају под утицајем различитих објеката у кориту који локално мењају струјну слику и режим наноса. Сви негативни утицаји се могу отклонити благовремено, мерама одржавања корита или планирањем адекватних мера заштите.

Мере заштите еколошке мреже прописане су Уредбом о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС" бр. 102/2010), а наведене су у Прилогу 3. Уредбе. Односе се на правна и физичка лица која користе природне вредности и обављају активности и радове на простору еколошке мреже. На подручју еколошке мреже примењују се мере, методе и техничко-технолошка решења са циљем очувања повољног стања еколошки значајних подручја и унапређивања нарушеног стања делова еколошке мреже. У заштитној зони еколошко значајних подручја и коридора потребно је елиминисати или ублажити негативне утицаје на живи свет, што се остварује зоналним распоредом урбаноруралних садржаја и применом одговарајућих техничко-технолошких и других решења.

Чланом 4. Закона, еколошки коридор је еколошка путања и/или веза која омогућава кретање јединки популација и проток гена између заштићених подручја и

еколошки значајних подручја од једног локалитета до другог и који чини део еколошке мреже. Водотоци са функцијом еколошких коридора и њихов обалски појас истовремено представљају станишта насељена заштићеним врстама које се налазе на списковима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Сл. гласник РС", бр. 5/2010, 47/11, 32/16 и 98/16, у даљем тексту Правилник) и доприносе очувању динамике популација и животних заједница заштићених врста на нивоу предела, с обзиром да бројност врста и јединки природних вредности показује сезонску варијабилност са највећим вредностима у периодима миграције појединачних животињских група. Очување квалитета воде и проходности ових еколошких коридора, као и одржавање што већег дела обале у блиско-природном стању неопходно је за дугорочни опстанак заштићених врста и биодиверзитета ширег региона.

У складу са чланом 80. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС" бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка и 14/2016), саобраћајнице, хидрографевински и други објекти чијом се изградњом пресецају уобичајени коридори миграција дивљих животиња, „...граде се на начин којим се умањују негативни ефекти...". Локални еколошки коридори предметног простора су водотоци који омогућују миграције ситним, слабије покретним врстама (водоземци, гмизавци, ситини сисари и сл.) локалног еколошког коридора Вршачког канала и заштићеног подручја Вршачких планина. Врсте се крећу у кориту или уз обале. Поред пролаза за животиње, неопходно је и спречавање њиховог доспевања на пут.

Посебо изграђени, специјални пролази за дивље врсте су дефинисани Правилником о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња ("Сл. гласник РС", бр. 72/2010).

Према ставу 4 члана 18 Закона, „у влажним и воденим екосистемима са обалним појасом забрањене су радње, активности и делатности којима се угрожава хидролошка појава или опстанак и очување биолошке разноврсности. Количину воде у влажним и воденим екосистемима, изван заштићених подручја, која је нужна за очување хидролошке појаве и опстанак биолошке разноврсности одређује министарство надлежно за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, по претходно прибављеном мишљењу Министарства, а у заштићеним подручјима и подручјима еколошке мреже Министарство, по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежно за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде.“

**Конвенција о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта** ("Службени гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/2007 од 7.11.2007. године), указује на обавезу да се у политици планирања и развојној политици, посвети посебна пажња заштити области које су од значаја за миграторне врсте наведене у Додацима II и III (члан 4. Конвенције). На списковима Конвенције су и врсте пољопривредних и субурбаних површина предметног простора као што су бубоједи (јеж, ровчице), гуштери, сива и зелена крастача и др.

У складу са **Конвенцијом о биолошкој разноврсности** ("Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 11/2001), дужни смо да спречавамо уношење и контролишемо или искорењујемо „оне стране врсте које угрожавају природне екосистеме, станишта или (аутохтоне) врсте". На подручју Панонског биогеографског региона сматрају се инвазивним следеће биљне врсте: циганско перје (*Asclepias syriaca*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), западни копривић (*Celtis occidentalis*), дафина (*Eleagnus angustifolia*), пенсилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledichia triachantos*), жива ограда (*Lycium halimifolium*), петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta*), касна сремза (*Prunus serotina*), јапанска фалоба (*Reynouria syn. Fallopia japonica*), багрем (*Robinia pseudoacacia*), сибирски брест (*Ulmus pumila*).

Принцип интегралне заштите животне средине је дефинисан чланом 21. Закона о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004 и 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС и 14/2016): "Заштита природних вредности остварује се спровођењем мера за очување њиховог квалитета, количина и резерви, као и природних процеса, односно њихове међузависности и природне равнотеже у целини". Очување биодиверзитета природних и културних предела условљено је задовољавајућем квалитетом средине у ширем окружењу природних станишта.

На основу изнетих констатација донети су услови као у диспозитиву.

Сходно Члану 18. Закона о републичким административним таксама ("Службени гласник РС", бр. 43/03, 51/03 - исправка, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05 - др. закон, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 54/09, 35/10, 50/11, 70/11, 55/12, 93/12, 47/13, 65/13 - др. закон и 57/2014 - усклађени дин. изн., 45/2015 - усклађени дин. изн., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - усклађени дин. изн. и 61/2017 - усклађени дин. изн.), органи и организације аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе ослобођени су од плаћања таксе.

Поука о правном леку:

Против овог Решења може се поднети жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, а преко Покрајинског завода за заштиту природе, у року од 15 дана од дана достављања овог Решења уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 460,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 59013 по моделу 97.

Решено у Покрајинском заводу за заштиту природе под бројем 03-57/2 од 31.01.2018. године.



Достављено:

- наслову,
- архиви,
- документацији.

## Aneks 3

# IZVEŠTAJ O JAVNOJ RASPRAVI

**ANEKS 3: IZVEŠTAJ O JAVNOM UVIDU I JAVNOJ RASPRAVI**

**Biće inkorporiran po održavanju javnih konsultacija**

## Aneks 4

# FINALNA EKOLOŠKA SAGLASNOST

## ANNEX 4: FINALNA EKOLOŠKA SAGLASNOST

Република Србија  
 ГРАД ВРШАЦ  
 ГРАДСКА УПРАВА  
 Одељење за комуналне  
 и стамбене послове и послове  
 заштите животне средине  
 Број: 2/2018-IV-04  
 Дана: 10.01.2018. године  
 Вршац, Трг победе бр. 1  
 Тел. бр. 800-532

ГРАД ВРШАЦ

Предмет: Мишљење

Одељењу за комуналне и стамбене послове и послове заштите животне средине достављен је захтев бр. Сл-13/2018-IV-03 од 09.01.2018. године, за издавање мишљења да ли је пројекат Уређења 1. и 2. деонице тока потока Месић на територији Града Вршца неопходно спровођење процедуре процене утицаја на животну средину. Уз захтев је достављено : Решење Одељења за урбанистичко-грађевинске и имовинско правне послове бр. 351-130/2013-IV-03 од 02.09.2013. године, Сагласност ЈВП "Воде Војводине" Нови Сад бр. V-67/788 од 19.08.2013. године, Решење о издавању водне сагласности бр. 104-325-773/2013-01 од 19.07.2013. године, Решење Завода за заштиту споменика културе у Панчеву бр. 443/2 од 06.06.2013. године, Извод из листа непокретности бр. 13899 од 04.10.2012. године, Извод из листа непокретности бр. 13263 од 04.10.2012. године, Главни пројекат уређења 1. и 2. деонице тока потока Месић, свеска 1 и Главни пројекат уређења 1. и 2. деонице тока потока Месић, свеска 2.

Након увида у достављен захтев и приложу документацију утврђено је да пројекат Уређења 1. и 2. деонице тока потока Месић подразумева радове на санацији потока Месић од км 0+000 до км 2+597,90 км, тако да регулисано корито прихвати 1% велику воду. Усвојиће се облога канала – косина и дна и израдити статички и хидраулички прорачуни. Уређење ће се извршити унутар постојећих габарита потока Месић. Предметни пројектом предвиђени су следећи радови: радови на чишћењу – сечење дрвећа, жбуња и вегетације са површина на којима се изводе радови и уклањање муља, земљани радови, ископ, насип, браздање, одношење ископаног муља и вишка кохерентног материјала, радови заштите дна и косина ушћа, радови на изради армирано бетонске облоге корита, израда потковица и облоге кроз конструкције мостова, израда степеништа, израда испуста за воду.

У вези са достављеним захтевом обавештавамо вас да је одредбом члана 3. став 1. Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", број 135/2004 и 36/2009) прописано да су предмет процене утицаја пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширења капацитета, престанак рада и уклањање пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину. Пројекти за које се врши процена утицаја наведени су у Уредби о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", број 114/2008). У листи II која садржи пројекте за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, наведени су канали, насипи и други објекти за одбрану од поплава – сви пројекти, тачка 12, подтачка 8.

Како се предметним пројектом не планира изградња или реконструкција, већ се планирају радови уређења, односно рехабилитације постојећег тока, према критеријумима наведеним у Уредби, не постоји обавеза вршења процене утицаја на животну средину.

НАЧЕЛНИК  
 Босилко Донеvски

